

UDHËZIM
Nr. 355, datë 2.6.2022

**PËR MIRATIMIN E STANDARDEVE TË SHËRBIMIT TË INTEGRUAR LËVIZËS
NË FAMILJE, PËR FËMIJËT ME AFTËSI TË KUFIZUARA DHE FAMILJET E TYRE
DHE MANUALI I ZBATIMIT**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe pikës 3, të neneve 27 dhe 51, të ligjit nr. 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

1. Miratimin e standardeve të shërbimit të integruar lëvizës në familje, për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre dhe manuali i zbatimit, sipas dokumentit që i bashkëlidhet këtij udhëzimi.
 2. Inspektorati përgjegjës për shërbimet e kujdesit shoqëror siguron inspektimin e zbatimit të standardeve, nga subjektet publike dhe jopublike të licencuara.
 3. Shërbimi Social Shtetëror siguron monitorimin e zbatimit të standardeve të shërbimeve të kujdesit shoqëror, prej strukturës së posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror apo dhe/ose personave juridikë publikë/privatë, që ofrojnë shërbime të kujdesit shoqëror, të cilat financohen pjesërisht apo tërësisht nga buxheti i shtetit.
 4. Ngarkohet Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Shërbimi Social Shtetëror dhe inspektorati përgjegjës për shërbimet e kujdesit shoqëror, për zbatimin e këtij udhëzimi.
- Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I SHËNDETËSISË DHE MBROJTJES SOCIALE
Ogerta Manastirliu

**STANDARDET E SHËRBIMIT TË INTEGRUAR LËVIZËS NË FAMILJE, PËR
FËMIJËT ME AFTËSI TË KUFIZUARA DHE FAMILJET E TYRE DHE MANUALI I
ZBATIMIT**
Tiranë

PËRMBAJTJA E LËNDËS

Standardet e Shërbimit të integruar lëvizës në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre

1.1 Informacion i Përgjithshëm

Standardi 1

Standardi 2

Standardi 3

Standardi 4

Standardi 5

Standardi 6

Standardi 7

Standardi 8

Standardi 9

Standardi 10

Standarti 11

Personat me aftësi të kufizuar, grupet përfituese dhe tipologjia e shërbimit

1.1 Personat me aftësi të kufizuar

PJESA E PARË: ASPEKTET ORGANIZATIVE TË SHËRBIMIT

2.1 Deklarata e qëllimit

Përfituesit

iii. KUSH E OFRON SHËRBIMIN E INTEGRUAR LËVIZËS NË FAMILJE

iv. PËRGJEGJËSITË E NJËSISË SË VETËQEVERISJES VENDORE

v. BASHKËPUNIMET

PJESA E DYTË: VLERËSIMI, HARTIMI I PLANIT I KUJDESHIT INDIVIDUAL DHE I RAPORTIT TË ECURISË

2.1 Vlerësimi, hartimi i planit të kujdesit individual dhe i raportit të ecurisë

2.3 Formulari për informacionin paraçak

2.4. Raporti i Vlerësimit të Nevojave dhe Ecurisë për PAK-un (RVNE)

2.5 Plani i kujdesit individual (PKI)

2.6 Konsultimi, pjesëmarrja dhe përfshirja e fëmijës me aftësi të kufizuar dhe familjes

2.7 Trajtimi i keqtrajtimeve e abuzimeve

2.8 Procedurat e ankimit

2.9 Koha e lirë dhe veprimtaritë

Shtojca 1: Formulari për informacionin paraprak

A- Historia personale (Anamneza)

B- Historia familjare e PAK-ut (klinike)

C- Informacioni për probleme sociale të familjes së fëmijës me aftësi të kufizuar

Shtojca 2: Vlerësimi biopsikosocial

Shënim: Ky formular duhet të plotësohet brenda muajit të parë të frekuentimit

KARTELË FIZIOTERAPIE

FLETË VLERËSIMI – PSIKOLOGU

FLETË VLERËSIMI – PUNONJËSI SOCIAL

KARTELË LOGOPEDIKE

Tabela për nivelet e ashpërsisë të Spektrit të Autizmit

Shtojca 3 Tabela përmbledhëse e analizës së shërbimit

Shtojca 4: Plani i kujdesit individual

Shtojca 5: Formulari i ankesës

Standardet e Shërbimit të integruar lëvizës në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre

1.1 Informacion i Përgjithshëm

Hartimi i paketës së standardeve të shërbimeve të integruara lëvizëse në familje për fëmijët me aftësi të kufizuara (AK) dhe familjet e tyre përbën një hap të rëndësishëm për rritjen e aksesit dhe cilësisë së shërbimeve të kujdesit shoqëror për këtë grup fëmijësh. Standardet plotësojnë detyrimet për zbatimin e Strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2015-2023 dhe Ligjit nr.121, datë 21.11.2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”.

Këto standarde do të shërbejnë si instrument bazë për sigurimin dhe matjen e cilësisë së shërbimeve dhe realizimin e të drejtave të fëmijëve me Aftësi të Kufizuara, në përputhje me Kushtetutën e Shqipërisë, Ligjin Antidiskriminim, Ligjin Nr. 57/2019 “Për Asistencën Sociale”, me “Konventën për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar”, “Konventën për të Drejtat e Fëmijës”, të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, dhe “Konventën e Rehabilitimit Komunitar”, të Organizatës Botërore të Shëndetësisë .

Paketa e Standardeve të Shërbimeve Lëvizëse të specializuara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre bazohen mbi parimet e njohura të kujdesit shoqëror, si:

- Parimi i respektimit të të drejtave të fëmijës dhe dinjitetit e integritetit të përfituesit;
- Drejtësisë sociale;
- Partneriteti;
- Subsidiariteti,
- Decentralizimi, ku shërbimet e kujdesit shoqëror ofrohen sa më pranë individit/komunitetit;
- Mosdiskriminimi;
- Integrimi shoqëror;
- Gjithëpërfshirja;
- Liria;
- Siguria;
- Pavarësia.

Hartimi i standardeve të Shërbimeve të integruara lëvizëse në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre është një ndër objektivat e reformimit të sistemit të shërbimeve të kujdesit shoqëror. Ky reformim synon deinstitutionalizimin e shërbimeve, shtimin e shërbimeve për fëmijët me AK dhe rritjen e cilësisë së tyre, për t’iu përgjigjur nevojave të fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre për përkujdesje psikosociale, terapi individuale mjekësore në mjedisin e tyre familjar natyral në kohë dhe me cilësi, duke realizuar të drejtën e fëmijës për t’u rritur në një mjedis të shëndetshëm familjar që mundëson zhvillimin e potencialit të tyre të plotë individual.

Këto standarde do të rrisin numrin e fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre që do të marrin shërbime dhe do të përmirësojnë cilësinë e jetesës dhe gjithëpërfshirjen. Ky shërbim i ri siguron, për aq sa është e mundur, ofrimin e shërbimit në familje, me qëllim sigurimin e mirëqenies shoqërore të fëmijëve me AK, veçanërisht të atyre që banojnë në zonat rurale.

Shërbimet e specializuara në shtëpi sigurojnë aksesin te shërbimet e kujdesit shoqëror dhe terapeutik për fëmijët me AK dhe familjet e tyre, që nuk mund të aksesojnë shërbimet ditore statike.

Ekipi multidisiplinor mbështet fëmijët me aftësi të kufizuara fizike dhe të mësuarit në shtëpi dhe në komunitet. Ekipi është i përkushtuar për të transformuar jetën e fëmijëve dhe familjeve të tyre nëpërmjet:

- ✚ Mbështetjes për jetesë të pavarur.
- ✚ Terapisë individuale, logopedike, fizioterapi, psikologjike, sipas vlerësimit, rast pas rasti për fëmijët me AK;
- ✚ Menaxhimit të seancave logopedike, terapisë së zhvillimit dhe fizioterapisë për fëmijët në nevojë.
- ✚ Kujdesit personal dhe administrimit të ilaçeve.
- ✚ Shoqërimit dhe ndihmës për shoqërimin në komunitet.
- ✚ Mbështetjes së aktiviteteve të kohës së lirë.
- ✚ Kujdesit për prindërit ose kujdestarët.
- ✚ Shërbimeve të integritit dhe gjithëpërfshirjes në sistemin arsimor në bashkëpunim me shkollat dhe kopshtet;
- ✚ Mbështetjes që i jepet familjes së fëmijës për të përfituar shërbime, si: plotësimi i dokumentacionit për të përfituar ndihmën ekonomike, plotësimi i dokumentacionit të nevojshëm për komisionet KMCA, si dhe çdo shërbim tjetër i nevojshëm që lidhet me fëmijët me AK.

Dokumenti i standardeve të Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre do të ndihmojë në radhë të parë vetë përfituesit e shërbimeve dhe familjarët e tyre për të kuptuar dhe kërkuar zbatimin e standardeve nga ofruesit e shërbimeve.

Standardet do të shërbejnë si udhëzues praktik dhe konkret për ofruesit e shërbimeve, për të organizuar dhe përmirësuar shërbimet sipas kërkesave të dokumentit. Standardet sanksionojnë që ofrimi i këtij shërbimi do të realizohet vetëm nga figura profesionale të licensuara si punonjës socialë, logopedë, fizioterapistë, psikologë etj.

Nga pikëpamja praktike, organizative dhe menaxheriale, standardet e përgjithshme të shërbimeve dhe standardet specifike të Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre do të jenë të unifikuara për të gjitha strukturat e shërbimeve të kujdesit shoqëror shëndetësor, arsimor dhe të njësive të vetëqeverisjes vendore. Këto shërbime do të ofrohen prej tyre ose do të “blihen” si shërbime jopublike nga OJF-të ose Njësitë e specializuara private për ofrimin e këtyre shërbimeve. Paketa e re e standardeve vendos rregulla dhe kritere për cilësinë e shërbimeve, të cilat janë të detyrueshme të

zbatohen nga të gjithë ofruesit e shërbimeve, si institucionet publike, shërbimet e ngritura nga organizatat jofitimprurëse (OJF) dhe ofrues të tjerë privatë. 10

Dokumenti i standardeve të Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre do të shërbejë për:

- Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Shërbimit Social Shtetëror për shërbimet e kujdesit shoqëror në nivel qendror e vendor për vlerësimin e kapaciteteve të ofruesve dhe pajisjen e tyre me licensë;
- Inspektoratin përgjegjës për shërbimet shoqërore, për të vlerësuar shërbimet dhe për të matur arritjen e kërkesave të caktuara të standardeve, që ofrohen në shtëpi për fëmijët me AK dhe familjet e tyre në zonat rurale;
- Njësinë e Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit të Rastit/Strukturën e posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në nivel vendor, për të përmbushur funksionet e reja që lidhen me plotësimin e nevojave sociale të komunitetit, identifikimin dhe vlerësimin e tyre, planifikimin dhe alokimin e fondeve përkatëse për ngritjen dhe mbështetjen e ngritjes të Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre;
- Institucionet publike të përkujdesjes, OJF-të dhe ofruesit privatë si instrumente në procesin e realizimit të Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre;
- Institucionet akademike dhe organizatat e përfshira në veprimtari arsimore e trajnuese, studiues të fushës shoqërore;
- Në procesin e hartimit të standardeve është mbajtur parasysh arritja e një niveli të caktuar shërbimesh, që garantojnë mjedis të sigurtë, përkujdesje cilësore dhe jetesë sa më gjithëpërfshirëse për të gjithë fëmijët me AK dhe familjet e tyre.

Standardet mbulojnë të gjitha fushat e veprimtarisë jetësore të fëmijëve me AK, përfitues të shërbimeve të specializuara në shtëpi, si:

1. Informacioni dhe vizita paraprake. Sipas këtij standardi, fëmijët me AK dhe familjet e tyre vendosin për shërbimet që do të marrin, pasi të kenë marrë informacionin e duhur dhe të jenë siguruar se ky shërbim do të plotësojë nevojat dhe kërkesat e tyre.

2. Vlerësimi paraprak i nevojave të fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre dhe hartimi i një plani individual zhvillimi. Ky standard siguron që fëmijëve me AK që jetojnë me familjet e tyre, sidomos në zonat rurale, t'u ofrohen shërbimet e duhura që plotësojnë nevojat dhe kërkesat e tyre.

3. Trajtimi terapeutik shëndetësor dhe mjekimi sipas planit individual të fëmijës me AK. Sigurohet që ofruesi i shërbimeve nxit dhe ruan shëndetin e fëmijës me AK mbi bazën e një plani individual që merr në konsideratë kryerjen e terapive të nevojshme, vizitave dhe analizave të nevojshme, ndjekjen e këshillave të mjekut dhe të trajtimit me barna.

4. Respektimi i intimitetit dhe dinjitetit. Fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre u sigurohet intimiteti dhe dinjiteti i nevojshëm, duke u ofruar ndihmë me ngrohtësi, durim dhe respekt.

5. Jeta sociale në shtëpi dhe lidhjet me komunitetin, shkollën, dhe shërbimet e tjera. Ritmi i jetesës dhe aktiviteteve të përditshme ndryshon dhe u përshtatet dëshirave, kërkesave dhe kapaciteteve të përfituesve. Fëmijët me AK kanë të drejtë të presin vizitorë dhe të marrin pjesë në aktivitete familjare dhe të komunitetit.

6. Aktivitete integruese dhe plotësuese të kujdesit në shtëpi. Fëmijëve me AK u sigurohen shërbime të tjera plotësuese dhe që plotësojnë dëshirat e tyre, nëse është e nevojshme, si dhe/ose ndihmë për përgatitjen e mësimeve.

7. Mbrojtja e të drejtave të fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre, shmangia e abuzimit dhe procesi i ankimit. Përfituesit e shërbimeve gëzojnë të gjitha të drejtat ligjore, mbrohen nga llojet e ndryshme të abuzimeve. Ankesat e tyre shqyrtohen seriozisht dhe shoqërohen me veprime konkrete për përmirësimin e gjendjes.

8. Personel i kualifikuar për kryerjen e shërbimeve. Marrja nga përfituesit e të gjitha shërbimeve të nevojshme nga personel i kualifikuar, si dhe përcaktimi i standardeve të tyre. Shërbimi i kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në shtëpi duhet të ketë standarde dhe procedura homogjene në gjithë territorin kombëtar.

9. Shërbimet e specializuara në shtëpi për fëmijët me AK dhe familjet e tyre ofrohen nga një ekip me figura profesionale dhe Njësia e Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit të Rastit në bashki/Struktura të posaçme apo nga një subjekt i licensuar, duke përcaktuar kërkesat organizative dhe funksionale të subjektit. Fëmijët me AK dhe familjet e tyre marrin shërbime profesionale me cilësi të mirë dhe që ndjekin procedura të rregullta referimi, vlerësimi, planifikimi dhe të dhënies së shërbimeve. Procedurat respektojnë parimin e vendimmarrjes së mbështetur të përfituesit apo përfaqësuesit e tij ligjorë.

10. Njësia e vetëqeverisjes vendore siguron partneritet me të gjithë grupet e interesit për fëmijët me AK mbi bazën e parimeve të gjithëpërfshirjes. Njësitë Administrative punojnë së bashku me familjet e fëmijëve me AK, shkollat/kopshtet dhe organizatat përfaqësuese të Fëmijëve me Aftësi të Kufizuar për përmirësimin e cilësisë së jetës së tyre, për parandalimin e shmangien e përjashtimit shoqëror.

Standardet janë konceptuar si standarde minimale cilësie. Në këtë kuptim, ato do të përdoren si mjet gradual për të përmirësuar infrastrukturën e shërbimeve dhe për të reflektuar cilësinë e kërkuar të tyre.

Paketa e standardeve është sistemuar në dy seksione;

Seksioni i parë, ku përcaktohet standardi, i cili shoqërohet me rezultatin e pritshëm.

Seksioni i dytë, ku janë vendosur kriteret për vlerësimin e standardit, si dhe treguesit për matjen e cilësisë së zbatimit të tij. Treguesit do të shërbejnë edhe si bazë për inspektimin e shërbimit të specializuar lëvizës dhe asistencës shtëpiake për fëmijët me aftësi të kufizuara nga inspektorati i punës dhe shërbimeve shoqërore, strukturat vendore, vetë fëmijët me AK dhe familjarët e tyre.

Fjalorth

Individ - termi "individ" përdoret për të përshkruar personin që përdor një shërbim ose mbështetje. Në rastin tonë, "fëmijë" me aftësi të kufizuara që përdorin një shërbim ose mbështetje. Fjala "individ" mund të nënkuptojë gjithashtu një anëtar të familjes ose kujdestar, për shembull, në rastin e njerëzve që përdorin shërbimet mbështetëse. "Individ" përdoret në vend të fjalëve të tilla si "konsumator", "klient" ose "përdorues shërbimi".

Shërbimi dhe mbështetja – termi 'shërbim dhe mbështetje' përshkruan dallimin midis 'shërbimeve' (të tilla si ofrimi i shërbimeve të specializuara dhe të zakonshme) dhe 'mbështetjes' (të cilat janë masa të tjera që një person mund të përdorë për të jetuar një jetë të plotë, si p.sh., ndërmjetësimi dhe mentorimi). Për thjeshtësi, Standardet Kombëtare u referohen organizatave, organizatave dhe agjencive të aftësisë së kufizuar si 'ofrues shërbimesh'. Një individ mund të përdorë më shumë se një ofrues shërbimi.

Rezultatet – termi 'rezultate' përshkruan ndikimin ose rezultatin e një shërbimi ose mbështetjeje, siç është një përmirësim në mirëqenien e një individi. "Rezultatet" mund të dallohen nga "produktet". Rezultatet përshkruajnë ofrimin e shërbimeve ose mbështetjes, siç është ofrimi i trajnimit. "Produktet" mund të jenë afatshkurtra (si p.sh., përfshirja e një individi në planifikimin e shërbimit) ose afatgjata (si p.sh., integrimi i fëmijës në procesin mësimor pa pasur nevojë për mësuesin ndihmës).

Parimet e Menaxhimit të Cilësisë

Këto parime përshkruajnë tiparet kryesore të një shërbimi të fokusuar në cilësinë e personave me aftësi të kufizuara. Parimet theksojnë përfshirjen e personave me aftësi të kufizuara, si dhe të familjes, kujdestarëve dhe kujdestarëve ligjorë në monitorimin dhe rishikimin e shërbimeve dhe mbështetjes. Ata gjithashtu theksojnë krijimin e një vizioni afatgjatë se si kontribuon në jetën e personit shërbimi ose mbështetja. Secili standard përbëhet nga të njëjtat elemente bazë.

Parimet e Menaxhimit të Cilësisë janë:

- fokusimi te rezultatet për njerëzit që përdorin shërbime dhe mbështetje;
- të sigurojë udhëheqje;
- të përfshijë individin dhe personelin e shërbimit;
- të inkurajojë përmirësimin e vazhdueshëm;
- të marrë vendime të bazuara në prova; dhe
- të përfshihen familjarët në partneritete bashkëpunuese

STANDARDI	REZULTATI	KRITERET	TREGUESIT E CILËSISË
Standardi 1 Informimi i përfituesve të shërbimeve Koordinatori dhe profesionistët e shërbimit, punonjësit socialë përgjegjës për çështjet e aftësisë së kufizuar në njësinë e vetëqeverisjes vendore pranë njësisë së vlerësimit të nevojave dhe referimit të rasti/dhe ose strukturës së posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror duhet të kenë përcaktuar një manual, të shoqëruar me protokollat përkatëse për çdo shërbim për fëmijët me AK, familjarët dhe/ose përfaqësuesit e tyre ligjorë, ku përkrahëhet me saktësi misioni, qëllimi, objektivat e shërbimit, si dhe modeli i shërbimit që ofrohet.	Fëmijët me AK, familjarët e tyre dhe/ose përfaqësuesit e tyre ligjorë udhëzohen dhe kanë njohuri se si do të bëhet përkujdesja ndaj tyre. Një manual, i plotësuar me protokollat respektive për çdo shërbim, ku shpjegohet qartë karta e shërbimeve së bashku me procedurat përkatëse se si operon subjekti është i disponueshëm për fëmijët me AK, familjarët dhe/apo përfaqësuesit e tyre ligjorë dhe të interesuarit e tjerë.	1. Një përkufizim i qartë i misionit dhe qëllimit, objektivate të shërbimit të përkujdesjes në shërbim, ku parashtrihen shërbimet që ofron, është lehtësisht i aksesueshëm nga të gjithë përdoruesit dhe të interesuarit e kësaj shërbimi. 1.1. Manual i hartuar lidhur me qëllimin e shërbimit 1.2. Protokollat e ofrimit të shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre	
	Koordinatori i shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK, punonjësit socialë në Njësinë e Vlerësimit të Nevojave pranë strukturës të posaçme të shërbimeve kujdesit shoqëror në bashki, që ndjekin çështjet e aftësisë së kufizuar, dhe/ose nëpërmjet shërbimeve të kontraktuara ofrojnë një paketë shërbimesh, duke respektuar protokollat, në përputhje me nevojat e fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre, në bashkëpunim edhe me ofruesit e shërbimeve shëndetësore, për të mundësuar kujdes dhe mirëqenie për çdo fëmijë me AK dhe familjarët e tyre, sipas interesit të tij më të lartë.	2. Familjarët, përfaqësuesit e shërbimeve, si dhe të interesuarit e tjerë, kanë akses të manuali/protokollat, ku shpjegohet deklarata e qëllimit, misioni dhe llojet e asistencës shërbimore, së bashku me procedurat përkatëse, dhe si operon subjekti. 2.1 Kopje të manualit janë të disponueshme për përdoruesit dhe në forma lehtësisht të kuptueshme nga të gjithë. 2.2. Kopje të protokolleve janë të disponueshme për përdoruesit dhe në forma lehtësisht të kuptueshme nga të gjithë.	

¹ KNF Klasifikimi Ndërkombëtar i Funksionimit, Aftësisë së Kufizuar dhe Shëndetit

		3. Ka një procedurë të qartë vlerësimi, që përfshin së paku fushat e vlerësimit, metodikën e vlerësimit (KNF) dhe rolin e përfliuesit të shërbimeve në këtë proces. Fushat e vlerësimit janë: - Situatat familjare dhe e kontekstit social, ambientat dhe të marrëdhënieve; - Karakteristikat trupore, funksionale, organike dhe të sjelljes së fëmijës; - Situata shëndetësore - Gjendja ekonomike e familjes. Vlerësimet e mësipërme së bashku me dokumentacionin përkatës do të mbledhen në një dosje personale e cila do të raportojë performancën dhe procedurat e dhënies së kujdesit në shtëpi.
		2.1 Dokumenti i Njësisë së Vlerësimit të Nevojave që përshkruan procedurën e vlerësimit mbi fëmijën me aftësi të kufizuara. 2.2 Shembuj të vlerësimeve të përfunduara të firmosura, si nga personeli, ashtu edhe nga përfliuesi/përfaqësuesi ligjor. Përfliuesi zotëron kopje të vlerësimit të tij. 2.3 Formulari tip për procesin e vlerësimit. 2.4 Përfliuesit e shërbimeve/përfaqësuesit e tyre ligjorë konfirmojnë përfshirjen e tyre në procesin vlerësues. 2.5 Punonjësi social konfirmon përfshirjen e tij dhe të përfliuesve të shërbimeve në procesin e vlerësimit.
		3.1 Dokumentacioni tregon që profesionistët që bëjnë vlerësimin u përkasin fushave ku janë identifikuar paraprakisht nevojat dhe kërkesat e fëmijës. 3.2 Formulari i vlerësimit.
		4.1 Dokumenti që përshkruan procedurën e vlerësimit nga Ekipi i shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK përshkruan pjesëmarrjen e fëmijës me AK dhe familjarët e tyre/përfaqësuesit e tij ligjorë në këtë proces. 4.2 Dokumenti i vlerësimit firmoset nga përfliuesi/përfaqësuesi i tij ligjor. 4.3 Përfliuesi i shërbimeve apo përfaqësuesi i tij ligjor marrin një kopje të dokumentit të vlerësimit. 4.4 Intervista me përfliuesit e shërbimeve/përfaqësuesit e tyre ligjorë tregon se mendimi i tyre është kërkuar, vlerësuar dhe marrë në konsideratë.

		5.1 Dokumenti i vlerësimit tregon se vlerësimi ka pasur parasysh moshën e fëmijës dhe problematiken shëndetësore të evidentuar. 5.2 Procedura e vlerësimit përcakton marrjen e mendimit të fëmijës të vlerësuar apo përfaqësuesit të tij ligjor mbi pikësynimet e punës. 5.3 Intervista me fëmijët me AK dhe familjarët e tyre ose përfaqësuesit e tyre ligjorë tregon se vlerësimi ka pasur parasysh veçoritë e moshës dhe është kryer kur ka qenë e mundur në mjedisin e zakonshëm ku jetojnë. 5.4 Vizitat në shtëpi tek fëmijët me AK dhe familjarët e tyre të dokumentuara, janë pjesë e procesit të vlerësimit.
	5. Procesi i vlerësimit vë në qendër fëmijët me AK dhe familjarët e tyre dhe ndërtohet duke pasur parasysh moshën, gjininë, aftësitë, nevojat dhe pikësynimet e tij. Sa herë që është e mundur, kryhet në mjedisin e zakonshëm ku jetojnë, ose në një ambient sa më pranë ambientit të banimit.	6.1 Dokumenti i vlerësimit evidenton mundësitë dhe aftësitë e fëmijës për të kryer veprimet e jetës së përditshme, si edhe funksione të tjera të lidhura me moshën e tij. 6.2 Vlerësimi i fushave të nevojës për mbështetje përfshin rrëjen e pavarësisë së tij në ambientin e tij natyral familjar.
	7. Vlerësimi i plotë bëhet së paku një herë në 1 (një) vit. Vlerësimi i ecurisë bëhet së paku një herë në 6 muaj.	7.1. Vlerësimi i plotë është bërë jo më pak se një vit. 7.2 Dokumenti i vlerësimit të ecurisë është bërë jo më parë se 3 muaj përpara. 7.3. Vlerësimi i plotë mjekësor është bërë jo më pak se një vit përpara.

Standardi 3 Plani i përkujdesjes për fëmijët me AK dhe familjarët e tyre Në bazë të vlerësimit dhe dëshirave e pikësnyave të fëmijëve me AK dhe familjarëve të tyre ndërtohet plani individual, i cili, kur është nevojshëm, përmban masat për parandalimin dhe trajtimin e sëmundjes dhe të cilat janë të përshtatshme për nevojat dhe funksionalitetin e fëmijës dhe familjarëve të tyre. Ecuria e zbatimit të planit individual vlerësohet rregullisht, çdo 6 muaj.	Plani me shkrim paraqesin mënyrat se si do të plotësohen nevojat dhe funksionaliteti i fëmijës dhe familjarëve të tyre. Një aspekt i rëndësishëm i planit është përfshirja e familjarëve të afërt dhe komunitetit në zbatimin e planit. Çdo fëmijë me AK dhe familjarët e tyre konsiderohen si një individ dhe për të ka një plan individual.	1. Mbi bazën e vlerësimit, brenda 5 ditëve pune procedurat për përcaktimin e planit individual të kujdesit (PIK), që përmban domosdoshmërisht tregues të masave të realizimit të objektivave afatgjatë, afatmesëm e afatshkurorë të vendosura për punën me përftuesin. Në rast urgjence, procedurat e marrjes në ngarkim dhe të përpunimit të planit individual të kujdesit reduktohen në 3 ditë pune.	1.1. Treguesit e realizimit të objektivave afatshkurorë ose afatmesëm në planin individual, sipas afatëve kohorë të përcaktuara në plan. 1.2. Treguesit e realizimit të objektivave janë të masueshëm. 1.3. Fëmija me aftësi të kufizuara, apo familjarët përfaqësojnë nevojat dhe funksionalitetin e fëmijës dhe familjarëve të afërt dhe komunitetit që kryen shërbime të përkujdesjes dhe të përkujdesësve të familjes dhe fëmijës në një mënyrë që ka parasysh nevojat dhe funksionalitetin e fëmijës dhe familjarëve të afërt dhe komunitetit të objektivave.	2.1. Plani individual përfshin punën që do të kryhet nga të gjithë specialistët e njësisë levizëse, pjesë ose jo e Njësisë së Vlerësimit të Nevojave/struktura e posaçme e njësisë Administrative, po kështu dhe nga mjeku i familjes në bashkëpunim me strukturat shëndetësore. 2.2. Plani individual parashikon takime kolektive për programimin dhe vlerësimin e aktiviteteve midis operatorëve dhe punonjësve social që ka edhe funksionet e koordinuarit të shërbimit. 2.3. Në plan është përfshirë bashkëpunimi i të afërmeve, miqve dhe personave të tjerë të rëndësishëm në jetën e fëmijës përftues. 2.4. Plani individual përfshin pjesëmarrjen në aktivitete të përbashkëta dhe kontakte të rregullta me bashkëmoshatarët në mjediset komunitare. 2.5. Plani individual përfshin përshkrimet e arsyeshme
		2. Plani individual përmban mbështetjen që do t'i jehet fëmijës për të siguruar realizimin e objektivave. Objektivat janë të lidhura me mbështetjen e përftuesit në ambientin e tij natyral dhe familjar, duke u siguruar që besimi shoqëror, kulturor dhe fetar të njihet dhe respektohet.		

			dhe/ose përdorimin e teknologjisë ndihmëse ose gjithëse shërbime që mundësojnë gëdhepërfshirjen e fëmijës me aftësi të kufizuara në jetën e komunitetit dhe rrisin pavarësinë e tij funksionale.
			3.1 Plani përcakton marrjen e masave të mundshme për të parandaluar manifestimet e çrregullimeve të sjelljes dhe të nivelit të vështirësive të funksionalitetit. 3.2 Masat e planifikuara për parandalimin e çrregullimeve të sjelljes dhe trajtimin e tyre përbëjnë mbështetje të sjelleve pozitive dhe shperblime për ta. 3.3 Masat që janë planifikuar për të trajtuar çrregullimet e sjelljes nuk cenojnë detyrën e fëmijës dhe nuk përbëjnë dhunë apo keqtrajtim fizik dhe/ose psikologjik. 3.4 Plani përcakton që trajtimi i rasteve të çrregullimeve të rënda të sjelljes dhe veçimi nuk përdoren si dënim, por si një masë për të parandaluar rrezikun ndaj vetes dhe të tjerëve. 3.5 Masat që merren për të trajtuar rastet e çrregullimeve të rënda të sjelljes nuk përbëjnë asnjë rrezik për jetën dhe shëndetin e fëmijës . 3.6 Plani parashikon monitorimin e pandërprerë të fëmijës gjatë periudhës së veçimit të tij. 3.7 Të gjithë personat që trajtojnë çrregullimet e rënda të sjelljes kanë marrë trajtimin e duhur profesional për metodikën e përdorur. 3.8 Të gjithë punonjësit e subjekteve të licensuara marrin trajnim për trajtimin e çrregullimeve të rënda të sjelljes. Ekziston dokumenti që vërteton trajtimin.

			3.9. Plani parashikon njohimin e familjes për incidentin e çrregullimit të sjelljes dhe masat e marra për ndërprerjen e tij. 3.10. Dosja e fëmijës me aftësi të kufizuara përmban përshkrimin e çdo incidenti të çrregullimeve të rënda të sjelljes dhe masat e marra për ndërprerjen e tyre. Dokumenti është nënshkruar nga drejtuesi i subjektit të licensuar apo fëmija përgjegjës për ndjekjen e çrregullimeve të rënda të sjelljes
		4. Sa herë që është e nevojshme, gjatë procesit të vlerësimit dhe hartimit të planit individual, identifikohen nevojat për trajtimin e çrregullimeve të sjelljes dhe krijohet një plan për masat që duhen marrë gjatë epësodeve të çrregullimeve të sjelljes, si edhe punën që duhet bërë për parandalimin dhe uljen e frekuencës së tyre.	4.1 Dokumenti i vlerësimit ka një pjesë të veçantë për vlerësimin e çrregullimeve të sjelljes. 4.2 Plani për masat që duhen marrë gjatë çrregullimeve të sjelljes për të mos lejuar dëmtimin e fëmijës dhe e të tjerëve. 4.3 Plani përmban si minimum identifikimin e faktorëve që shkaktojnë çrregullimin e sjelljes, dhe metoda të mbështetjes së sjelljes pozitive për parandalimin dhe uljen e frekuencës.
		6. Është caktuar një person përgjegjës për zbatimin e planit dhe raportimin e progresit për çdo PAK.	6. Për çdo PAK, ka një person përgjegjës, që kujdeset në bashkëpunim me të familjarin kujdestar për zbatimin e planit.

			7.1 Çdo person ka në dosje një plan individual, që është hartuar jo më parë se një vit.		7.1 Çdo person ka në dosje një plan individual, që është hartuar jo më parë se një vit.
			7.2 Individit ose përfaqësuesi i tij ligjor ka marrë një kopje personale të planit individual.		7.2 Individit ose përfaqësuesi i tij ligjor ka marrë një kopje personale të planit individual.
			7. Plan individual rishqyrtohet së paku një herë në vit.		
			</		

		3.1 Procedurat përshkruajnë rastet që do të përcaktohen si incidente, aksidente dhe emergjencat mjekësore 3.2 Procedurat përshkruajnë masat që do të merren në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave mjekësore. 3.3 Procedurat përshkruajnë njoftimin e familjeve të fëmijëve në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave. 3.4 Ka një dosje ku mbahen raportet e rasteve të incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjekësore.	3.1 Procedurat përshkruajnë rastet që do të përcaktohen si incidente, aksidente dhe emergjencat mjekësore 3.2 Procedurat përshkruajnë masat që do të merren në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave mjekësore. 3.3 Procedurat përshkruajnë njoftimin e familjeve të fëmijëve në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave. 3.4 Ka një dosje ku mbahen raportet e rasteve të incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjekësore.
		4.1 Plani i kujdesit shëndetësor ka procedura të qarta që përcaktojnë trajtimin dhe dokumentimin e incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjekësore.	4.1 Procedurat përshkruajnë masat që do të merren kur përftuesit përbejnë kujdes shëndetësor dhe terapeutik që mbështet masat e tyre fizike, të sjelljes dhe mirëqenies psikologjike. 4.2 Procedurat përshkruajnë kohëzgjatjen e dhënies së kujdesit që u përshatet nevojave specifike të rasis dhe ndalën në varësi të intensitetit të ndërhyrjes në: a) Intensiteti i ulët kujdesi: 1/3 ndërhyrje në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje për jo më shumë se 1 orë (nga 1-3 orë në javë) b) Intensiteti mesatar kujdesi: 3/6 herë në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje për së paku një orë (3-9 orë në javë) c) Intensiteti i lartë kujdesi: 5/7 herë në javë me një kohëzgjatje mesatare për çdo hyrje për së paku një orë (nga 7 deri në 21 orë në javë). 4.3 Ka një dosje ku mbahen raportet javore të ofrimit të kujdesit shëndetësor dhe terapeutik

		5. Plani i kujdesit shëndetësor ka procedurë të shkruara, si për fillimin e shërbimit, ashtu edhe për transferimin apo ndërprerjen e shërbimeve	5.1. Procedurat e fillimit të shërbimit janë shpjeguar qartë dhe ato janë në përputhje me natyrën e shërbimeve të ofruara. 5.2. Para fillimit të ofrimit të shërbimit, punonjësi i shërbimit shëndetësor pranë strukturave vendore viziton mjedisin e shërbisë dhe bën një vlerësim paraprak për të vendosur nëse ka mundësi të ofrojë shërbimet e kërkuara. 5.3. Ka një kontratë të lidhur midis të dy palëve para fillimit të shërbimit. Kontrata përcakton, së paku, misionin e përkuqësjes, vlerësimin e aftësive dhe nevojave individuale të përfutuesve për shërbimet shëndetësore të ofruara, të drejtat dhe detyrimet e përfutuesve dhe të ofruesit të shërbimit shëndetësor. 5.4. Procedurat për transferimin dhe ndërprerjen e shërbimeve janë shpjeguar qartë dhe është e justifikuar me kërkesën e vetë përfutuesit, apo në rastet kur ky i fundit ka nevojë për një shërbim më të specializuar në spital.
Standardi 5 Respektimi i intimitetit dhe dinjitetit të klientit gjatë shërbimeve personale higjienike Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre kanë intimitetin e nevojshëm gjatë kryerjes së nevojave personale dhe tualetit. Përmesishjen e nevojave në shtrat; fëmijët me AK dhe familjarët e tyre kanë intimitet, trajtohen me respekt e dinjitet.	Mirëqenia e fëmijëve me AK nxitet dhe mbrohet nga abuzimet, gjatë kohës së ofrimit të shërbimeve të integruara lëvizëse në familje. Fëmijëve me AK u sigurohet intimiteti dhe dinjiteti i nevojshëm për higjienën personale dhe procesin e tualetit.	1. Gjatë kryerjes së shërbimeve të specializuara në familje bëhet kujdes që të ruhet intimiteti i përfutuesit. 2. Personeli kalimerr kualifikimin e duhur për të siguruar respektimin e të drejtave për intimitet të klientit	1.1 Intervista me klientët tregon se alyre u sigurohet intimiteti dhe dinjiteti i duhur 1.2 Intervista me klientët tregon se klientët nuk kanë ankesa në këtë drejtim 2.1 Ka dëshmi të kualifikimeve përkatëse të personelit në dasjen e tyre personale. 3.1 Plani individual i klientit e refleton këtë kriter 3.2 Intervista me klientët tregon se ata nuk kanë ankesa në këtë drejtim

Standardi 6 Mbrojtja e të drejtave, shmangia e abuzimit dhe procesi i ankimit Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre apo personat përgjegjës për ta gëzojnë të gjitha të drejtat e tyre ligjore, për t'u mbrojtur nga abuzimi financiar, psikologjik, fizik dhe seksual dhe dinë dhe janë të aftë për t'u ankuar, nëse nuk janë të kënaqur me ndonjë aspekt të shërbimit në shtëpi. Çdo ankesë trajtohet në mënyrë serioze, pa vonesë, shoqërohet me veprime konkrete për përmirësimin e gjendjes dhe personat mbahen në dijeni për progresin lidhur me trajtimin e saj brenda një afati jo më shumë se 10 ditë.	Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre trajtohen me barazi, dinjtet e pa diskriminim. Ata mbrohen nga abuzimi; fizik, financiar, material, psikologjik, seksual, neglizhenca, diskriminimi dhe dëmtimi i vetvetes. Ekziston një procedurë ankesash e thjeshtë, e qartë dhe transparente, e cila zbatohet në praktikë.	1. Ekupi levizës/Punonjësit socialë që punojnë me Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre tregojnë respekt për dinjtetin e tyre me mënyrën e sjelljes me ta dhe si i trajtojnë në të gjitha bashkëveprimet.	1.1 Vëzhgimet tregojnë, që çdo fëmijë me AK dhe familjarët e tij trajtohen me respekt gjatë punës, në bashkëbisedim apo kur i jepet ndihmë. 1.2 Punonjësi social/PMF trajton me konfidencialitet informacionin që ka për fëmijët me AK dhe familjarët e tyre.
		2. Nuk ka trajtime të diferencaura që nuk lidhen me nevojat.	2.1. Të gjithë përfluesit e shërbimeve trajtohen njëjloj, pa shfaqje favorizimi. 2.2. Kriteret e të drejtës për të përfshuar shërbime të veçanta janë të formuluar qartë. Të gjithë personat e interesuar për shërbimin marrin informacion për kriteret e përfuturit të shërbimeve. 3.1 Ka një proces raportimi dhe verifikimi të neglizhencës, abuzimit apo keqtrajtimit, ku i kushtohet kujdes si fëmijës që raporton abuzimin ashtu edhe fëmijës që akuzohet për të. 3.2 Punonjësi social/PMF merr trajnim për identifikimin dhe raportimin e rasteve të abuzimit. 3.3 Dokumentacioni që shpjegon abuzimin, procesin e raportimit dhe verifikimit të tij. 3.3 Kur abuzimi raportohet nga Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre, ai mbështetet gjatë gjithë procesit të verifikimit nga një anëtar i personelit apo një person i jashtëm. 3.5 Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre apo
		3.Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre mbrohen nga keqtrajtimi dhe abuzimi fizik, emocional dhe financiar.	

		personat përgjegjës për ta ndihmohen të kuptojnë se ç'është abuzimi dhe si të mbrohen prej tij. 3.6 Masat që parashikohen të merren për mbrojtjen e fëmijëve nga abuzimi u shpjegohen atyre gjatë procesit të marrjes së miratimit të informuar. 3.7 Intervistat me përfluesit e shërbimeve ose përfaqësuesit e tyre tregojnë se ata dinë se ç'është keqtrajtimi dhe abuzimi dhe e njohin procesin e raportimit të tij.
	3.1 Ka një dokument që sqaron procesin e ankimit me një gjuhë të thjeshtë sipas nevojës në format të përshtatur. 3.2 Rregullaria e brendshme ka një pjesë për procedurën e ankimit që përmban kushtet e konfidencialitetit, afatet e përgjigjes dhe organet/personat që trajtojnë ankesën. Të gjitha ankesat e marra me gojë apo shkrim dhe përgjigjet e dhëna mbahen në një dosje të veçantë. 3.3 Inspektimi i ankesave të regjistruara tregon se ato janë trajtuar me seriozitet dhe brenda afatit të duhur. 3.3 Përfluesit kanë marrë shpjegime se si të përdornin procedurat e ankimeve dhe janë të qartë për ta. 3.5 Personeli trajtohet për bashkëveprimin me fëmijën që ka ankesa.	3. Ka një procedurë ankimi të thjeshtë e të qartë, që është e hapur për të gjithë përfluesit dhe familjarët e tyre. Procedura përmban afatet e përgjigjes dhe organet/personat që trajtojnë ankesën

Standardi 7 Aktivitetet integruar plotësues (edukative/arsimor) të kujdesit në shtëpi/shkollë Shërbimi gjatë programit jokurrikular: terapia plotësuese gjatë procesit të mësimi apo procesi i përgatitjes së mësimeve në shtëpi, nëse është e nevojshme, duhen konsideruar plotësuese të shërbimeve të tjera që fëmija me aftësi të kufizuara i përfiton në shtëpi. Këto shërbime duhet të jenë në dobi të fëmijëve dhe nevojave që ka fëmija pa shikuar konfuzion tek prindërit.	Në bashkëpunim të ngushtë me përftuesit e shërbimit/përfaqësuesin ligjor, si dhe në bashkëpunim me aktorët brenda shkollës, fëmijës me aftësi të kufizuara i plotësohen të gjitha nevojat lidhur me arsimin e tij në bazë të një plani individual edukativ.	Fëmijëve me aftësi të kufizuara u sigurohet shërbimi shtesë i përftimit të një programi jokurrikular² dhe në kushtet jashtë klase. Për këtë ka një procedurë të qartë të bashkëpunimit ndërmjet stafëve të njësive levizëse dhe personelit arsimor-edukativ.	4.1 Specialisti, në rastin tonë stafi i njësive levizëse, shërbejnë sipas nevojave të identifikuara nga Komisioni multidisiplinar në bazë shkollë dhe të përcaktuara në Planin Individual Edukativ (PEI), në bashkëpunim dhe me mësuesin ndihmës. 4.2 Ka një marrëveshje bashkëpunimi që lidhet midis strukturës arsimore dhe njësive levizëse/strukturës së pasqyrës në NJVQV 4.3 Planin i ndërhyrjes rishikohet të paktën një herë në 6 muaj 4.4 Përftuesi ka një kopje të planit të tij të kujdesit edukativ. 4.5 Një kopje e planit të kujdesit shëndetësor është në dispozitë personelle të përftuesit. 4.7 Punonjësi social apo një mësues ndërfidhës i shkollës bashkërendon me shërbimet vendore të zonës për të identifikuar specialistë shtesë sipas nevojave të nxënësve me nevojë të veçanta të shkollës. 4.8 Specialisti(-ët) (në rastin tonë stafi i ekipit levizës) shtesë³ mund të përfshihen edhe në ofrimin e trajnimit në deyrë për mësues mbështetës dhe aktorë të tjerë të shkollës. 4.9 Midis drejtorit të shkollës dhe strukturës vendore/OJQ bashkë e tij, nënshkruhet një memorandum mirëkuptimi për ofrimin e mbështetjes
---	--	--	--

²Programi Jokurrikular: rezultate që mbështesin zhvillimin e shprehive të nxënësit, mund të përfshijnë mësime korrigjuese, kompensuese dhe zhvillimore të tilla si p.sh. modifikime sjellore; terapi të të folurit; fizioterapi; seanca qetësimi/relaksimi etj. që nxënësi/-i mund t'i ndjekin sipas nevojës. Për këtë tip programi, mund të përfshihen specialistë të tjerë për të ofruar mbështetje mbi bazë konsulence. Nëse është ky rasti, mësuesi mbështetës do të jetë përgjegjës për të monitoruar ofrimin e këtyre shërbimeve dhe për bashkërendimin e punës brenda shkollës mbi bazën e PEI të nxënësit.

³ Terapist për të folurin; Fizioterapist; Terapist zhvillimor; Punonjës social; Këshillues për shëndetin mendor

Standardi 8 Jeta sociale në shtëpi dhe lidhjet me komunitetin Fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre u ofrohet mundësia e pjesëmarrjes në aktivitete individuale e në grup, që synojnë zbatimin, rritjen e njohurive, aktivizimin mendor dhe fizik në përputhje me mundësitë dhe dëshirat e tyre. Pjesëmarrja në aktivitete nuk është e detyrueshme. Rutina e jetesës dhe aktiviteteve të përditshme ndryshon për t'iu përshatatur dëshirave, kërkesave dhe mundësi të fëmijëve me aftësi të kufizuara	Fëmijët me AK dhe familjet e tyre kanë mundësi ta kalojnë ditën në përputhje me interesat dhe kërkesat e tyre shoqërore dhe shpirtërore	I. Fëmijët me AK dhe familjet e tyre kanë një program aktiviteteve që mbështet planin e tyre individual të shërbimeve, hartuar në përputhje me interesa e tyre, me qëllim përfshirjen në komunitet.	1. Aktivitetet, që janë të planifikuara, përfshijnë, si aktivitete në grup, dhe alternativa për aktivitete individuale për personat që nuk janë të interesuar të marrin pjesë në aktivitet në grup. 2. Plani i aktiviteteve hartohet së paku një herë në 6 muaj dhe ai mbulon, si aktivitete të zhvilluara në familjen e fëmijëve me aftësi të kufizuara, ashtu edhe aktivitete të zhvilluara në komunitet. 3. Kujdes i veçantë i kushtohet planifikimit të aktiviteteve gjithëpërfshirëse së bashku me bashkëmoshatarët. 3. Plani i aktiviteteve diskutohet, dokumentohet dhe u bëhet i njohur përfluesit, kujdestarëve dhe/ose familjarëve të tij. 5. Plani i aktiviteteve rishikohet çdo 6 muaj, diskutohet, dokumentohet dhe u bëhet i njohur përfluesve, kujdestarëve dhe/ose familjarëve të tij. Për realizimin e tij bashkëpunohet dhe me njësitë e veçesverisjes vendore, dhe institucionet e tjera publike dhe private.
--	--	--	---

Standardi 9 Shërbimet e integruara lëvizëse në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre nga një ekip i kualifikuar. Shërbimet e integruara në shtëpi për fëmijët me AK dhe familjarët e tyre ofrohen nga profesionistë: logopedë, fizioterapistë dhe psikologë dhe punonjës socialë të kualifikuar dhe të trajnuar për të kryer terapitë, si dhe interpretë të gjuhës së shenjave. Marrëdhëniet e punësimit rregullohen me kontrata pune ose marrëveshje shërbimi. Fëmija me AK dhe familjarët e tij merr pjesë në vendimmarrjen për zgjedhjen e profesionistit që i ofron këto shërbime dhe bën vlerësimin e punës së tij. Në përputhje me nevojat, shërbimet për një person apo familje mund të ofrohen nga punonjës i vetëm apo nga një ekip punonjësish, ku rolin e koordinatorit e ka punonjësi social që mbulon çështjet e aftësive së kufizuara. Shërbimet që mund të plotësohen nga subjekte të licensuara janë me cilësi dhe respektojnë të drejtat e njeriut.	Shërbimet e përkujdesjes shoqërore në familjen e fëmijëve me AK plotësojnë nevojat të ndryshme funksionale të jetës, fizike, konjitive, psikologjike, komunikative, sociale, aftësues/riafetësuese dhe terapeutike në përputhje me nevojat e tij. Shërbimet mbështetëse parandalojnë institucionalizimin dhe sigurojnë integrimin social pas largimit nga institucioni.	1. Çdo njësi lëvizëse e shërbimeve të integruara për fëmijët me AK dhe familjet e tyre/çdo sektor i posaçëm i shërbimeve të kujdesit shoqëror në bashki ka së paku një punonjës me diplomë universitare si specialist i fushës që ndjek çështjet e aftësive së kufizuara dhe ofron shërbime të përkujdesjes komunitare për aftësinë e kufizuar, dhe kanë kualifikimin ose trajnimin e duhur për të ofruar këtë shërbim	1.1. Profesionistët e Shërbimeve të integruara në familje për fëmijët me AK kanë diploma dhe janë të licensuar në fushën e ekspertizës që ofrojnë. 1.2 Punonjësi i caktuar për aftësinë e kufizuar ka një diplomë universitare në një nga këto fusha: punë sociale, pedagogji speciale, psikologji, ose sociologji, logopedi, fizioterapi. 1.3 Personat që punojnë si fizioterapistë kanë diploma universitare në përputhje me natyrën e terapisë së ofruar. 1.4 Personat që punojnë si asistentë të kujdesit personal ose shoqëruar kanë certifikatë të trajnimit të kërkuar për të kryer shërbimin. 1.5 Trajnimi i fundit është bërë jo më shumë se një vit përpara. Si minimum, trajnimi përmban njohuri për aftësinë e kufizuar, të drejtat e njeriut të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe shfaqjen e neglizhimit, abuzimit e keqtrajtimit. Interpretët e gjuhës së shenjave kanë certifikatën e duhur për të kryer funksionin e tyre. 2.1 Në rastet e shërbimeve terapeutike, shoqëruesi ose interpreti i gjuhës së shenjave të ofruar nga një subjekt i licensuar, kanë një kontratë pune me subjektin e licensuar që nënshkruhet nga fëmija me aftësi të kufizuara apo përfaqësuesi i tij ligjor. 2.4 Nivra e shërbimit të përshkruar në kontratë është në përputhje me vlerësimin e nevojave të fëmijë së me AK dhe familjes së tij/saj dhe pikësimet e tij për zhvillim e aftësim dhe/ose gjithëpërfshirje në komunitet. 2. Shërbimi në familje rregullohet nga kontrata pune ose marrëveshje shërbimi.
---	--	---	--

		3.1 Familja me afësi të kufizuara ruan të drejtën e zgjedhjes së familjes që kryen shërbimin e asistentit të kujdesit personal, shoqëruarit ose interpretit të gjuhës së shenjave, si edhe ndërprerjen e punës së këtij të fundit. Ndërprerja e punës kryhet në përputhje me legjislacionin e punës në fuqi. Për shërbimet që nuk ofrohen nga subjekte të licensuara, procesi i ankimit kalon në sektorin e posaçëm të shërbimeve në nivele vendore. 3.2 Një herë në vit bëhet vlerësimi i aftësisë së shërbimit të kryer nga familja që ka nënshkruar kontratën ose marrëveshjen e bashkëpunimit. 3.3 Për shërbimin e asistentit të kujdesit personal, shoqëruarit apo interpretit të gjuhës së shenjave që nuk ofrohet nga një subjekt i licensuar, formulari i vlerësimit mbahet në dosjen e familjes me afësi të kufizuara në sektorin e posaçëm të shërbimeve në nivele vendore.
	3. Familja me AK dhe familjari njoftohen për shërbimet dhe marrin pjesë në zgjedhjen e tyre, si dhe në vlerësimin e shërbimeve që ofrohen për ta.	4. Sa herë që është e nevojshme, më shumë se një person mund të punojë me një përfutues. Në këto raste, të gjithë punonjësit bashkëpunojnë për realizimin e planit individual. 5. Shërbimi i kryer është cilësor, në përputhje me planin individual të përfutuesit.
		4.1 Familja me AK dhe familjari që është përfaqësues ligjor janë të kënaqur me bashkëpunimin. 4.2 Ka një dosje të vetme për përfutuesin. Në dosje ka shënime të takimeve të bëra së paku çdo katër muaji ndërmjet të gjithë familjeve që punojnë me familjen me AK dhe familjet e tyre. 5.1 Vlerësimi i kryer nga familja me AK dhe Familjarët e tij për profesionistët dhe punonjësit social, tregon se shërbimi plotëson kërkesat cilësore të përfutuesit, të planit të tij individual dhe ato të kontratës së punës apo marrëveshjes së shërbimit. 5.2 Për shërbimin e kryer nga subjektet e

			licensuara, ka një sistem mbikëqyrjeje dhe vlerësimi pune që është pjesë e rregullores së tyre. Vlerësimi i punës të punonjësit merr parasysh vlerësimin e bërë për të. 5.3 Kur punonjësi social i sektorit të ndihmës dhe përkujdesjes shoqërore në bashkëkomunë vëren neglizhim, keqtrajtimit apo abuzim të individit me aftësi të kufizuara nga profesionistët apo familjarët, rasti referohet për inspektim jashtë radhe
		1. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta dhe të dokumentuara për referimin, vlerësimin e aftësive të fëmijëve me AK dhe familjeve të tyre dhe nevojës për mbështetje, kriteret e përfillimit të shërbimeve, planifikimin e shërbimeve dhe ofrimit të tyre, monitorimin e shërbimeve dhe vlerësimin e efektivitetit të tyre.	1. Deklarata e qëllimit dhe rregullorja brendshme përmbajnë kërkesa të cilat përkrahën me një gjunë të thjeshtë e sipas nevojës në format të përshtatur për procesin e referimit, vlerësimin e aftësive dhe nevojave për mbështetje të përfutjesit, kriteret e përfillimit të shërbimit, planifikimin, ofrimit e monitorimin e shërbimeve, si dhe vlerësimin e efektivitetit të tyre me tregues të matshëm. 1.2 Procedurat nuk prekin dhe kufizojnë të drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuara. 1.3 Procedurat përfshijnë bashkëpunimin me organizata të tjera, për të realizuar dhënien e shërbimeve të nevojshme për përfutjesin. 1.4 Subjekti i licensuar ka ndërtuar një sistem për monitorimin e ndjekjes së procedurave. 1.5 Subjekti i licensuar organizon anketime periodike së paku një herë në vit me personat që marrin shërbime ose përfutjesuesit e tyre ligjorë. Këto anketime tregojnë kënaqësi ndaj cilësisë së shërbimeve. 1.6 Intervistat me personat me aftësi të kufizuara dhe familjarët e tyre ose përfutjesuesit e tyre ligjorë tregojnë që ata janë të kënaqur me cilësinë e shërbimeve.
	Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre marrin shërbime profesionale me cilësi të mirë që ndjekin procedura të rregullta referimi, vlerësimi, planifikimi dhe dhënieje të shërbimeve. Procedurat respektojnë parimin e vendimmarrjes mbështetëse të përfutjesit apo përfutjesuesit të tij ligjor.		
Standardi 10 Shërbimet e integruara lëvizëse në familje për fëmijët me AK dhe familjet e tyre ofrohen nga një subjekt i licensuar Subjekti i licensuar që ofron shërbime për fëmijët me AK dhe familjarët e tyre ka procedura të qarta dhe të rregullta në punën e tij për të gjitha shërbimet e ofruara dhe monitorimin e tyre. Këto procedura janë të dokumentuara dhe të njohura, si nga personeli, ashtu edhe nga përfutjesit e shërbimeve			

			2. Subjekti i licensuar siguron, që si personeli ashtu edhe përfliuesit e shërbimeve apo përfaqësuesit e tyre ligjorë t'i njohin procedurat.	2.1 Anëtarët e personelit janë në gjendje të shpjegojnë procedurat me fjalët e tyre. 2.2 Përfliuesi apo përfaqësuesi ligjor kanë kopje të procedurave të shërbimeve, në një gjuri të kuptueshme për ta.
			3. Të gjitha procedurat parashikojnë që përfliuesi i shërbimeve apo përfaqësuesi i tij ligjor kanë të drejtën e vetëvendosjes dhe vendimmarrjes me mbështetje.	3.1 Procedurat përshkruajnë se në çfarë mënyre do të kërkohet dhe do të përfshihet mendimi i përfliuesit apo përfaqësuesit të tij në procesin e referimit, vlerësimin e aftësive dhe nevojave për mbështetje të përfliuesit, planifikimin, afimin e monitorimit të shërbimeve, si edhe vlerësimin e efektivitetit të tyre. 3.2 Personeli i intervistuar mund të përshkruajë me fjalët e tij procedurën e përfshirjes së përfliuesit, duke dhënë shembuj konkretë nga puna në subjektin e licensuar. 3.3 Përfliuesi i intervistuar apo përfaqësuesi i tij ligjor mund të përshkruajnë me fjalët e tyre procedurën e përfshirjes së përfliuesit, duke dhënë shembuj konkretë nga përvoja e tyre me subjektin e licensuar.

			4.1 Çdo përfutës shërbimesh ka një dosje personale 4.2 Dosjet personale përmbajnë minimumi formularin e informacionit dhe një fotografi, raportin e vlerësimit, planin individual, raportet e ecursisë, autorizimin e nënshkruar nga fëmija apo përfaqësuesi ligjor për personat që mund të shohin dosjen apo japin informacion, dhe shënimet mbi shërbimet e marra. 4.3 Dosjet personale mbahen në një vend të siguruar dhe përmbajtja e tyre është konfidenciale e mund të shihet vetëm nga personat e autorizuar.
		4. Subjekti i licensuar ka procedura të qarta për mbajtjen e dosjeve personale të fëmijëve që marrin shërbime bazuar në legjislacionin përkatës.	5.1 Procedurat përshkruajnë rastet që do të përcaktohen si incidente, aksidente dhe emergjencë mjekësore 5.2 Procedurat përshkruajnë masat, që do të merren në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave mjekësore. 5.3 Procedurat përshkruajnë njoftimin e familjeve të fëmijëve, në rastet e incidenteve, aksidenteve apo emergjencave. 5.4 Ka një dosje ku mbahen raportet e rasteve të incidenteve, aksidenteve dhe emergjencave mjekësore. 5.5 Në vendin ku ofrohet shërbimi ka një dokument me numrat e telefonit të kontaktit për raste emergjence për çdo pjesëmarrës në program
		6. Subjekti i licensuar ka ofrajnë shërbime transporti kanë procedura të qarta për ta.	6.1 Procedurat përcaktojnë, se mjeli që përdoret për transport është i përshtatshëm dhe drejtohet nga një person i pajisur me patentë të vlefshme. 6.2 Procedurat përcaktojnë, se çdo person që transportohet, udhëton në një ndenjësë të veçantë me rripin e sigurimit, me përjashtim të fëmijëve, të cilët transportohen në karrocë me rrota, për të cilët bëhen rregullime të veçanta.

		6.3 Procedurat përcaktojnë që të gjithë personat në mjet janë nën mbikëqyrjen e shofërit apo të një ndihmësi gjatë gjithë kohës së transportit. 6.4 Personat që bëjnë transportin janë të pajisur me një telefon celular dhe kanë informacionin e duhur për rastet e emergjencave
	7. Subjekti i licensuar ka një program aktivitetesh që mbështet planin individual të përfutjes dhe interesat e tyre, si edhe përfshirjen në komunitet.	7.1 Aktivitetet, që janë të planifikuara, përfshijnë si aktivitete në grup, ashtu dhe alternativa për aktivitete individuale për personat që nuk janë të interesuar të marrin pjesë në aktivitet në grup. 7.2 Aktivitetet janë në përputhje me misionin e subjektit të licensuar dhe mbulojnë fusha të ndryshme. 7.3 Plani i aktiviteteve hartohet së paku një herë në muaj dhe ai mbulon, si aktivitete të zhvilluara në familjen e fëmijës me aftësi të kufizuara, ashtu edhe aktivitete të zhvilluara në komunitet. 7.4 Kujdes të veçantë i kushohet planifikimit të aktiviteteve gjithëpërfshirëse së bashku me bashkëmoshatarët. 7.5 Plani i aktiviteteve dokumentohet dhe u bëhet i njohur përfutjesit dhe familjarëve të tij. 7.6 Subjekti i licensuar ruan kopjet e planeve të aktiviteteve për 12 muajt e fundit.

		8. Subjekti i licensuar ka procedura të shikuara, si për pranimit, ashtu edhe për transferimin apo ndërprerjen e shërbimeve.	8.1 Procedurat e pranimit janë shpjeguar qartë dhe janë në përputhje me natyrën e shërbimeve të ofruara. 8.2 Para pranimit, subjekti i licensuar viziton mjedisin e shërbisë dhe bën një intervistë paraprake. 8.3 Para pranimit, subjekti i licensuar bën një vlerësim paraprak, për të vendosur nëse ka mundësi të ofrojë shërbimet e kërkuara. 8.3 Para fillimit të shërbimit lidhet kontrata midis dy palëve. Kontrata përcakton minimumin misionin dhe fillozofinë e përkujdesjes, vlerësimin e ofrësive dhe nevojave individuale të përfutësve për shërbimet e ofruara, të drejtat dhe detyrimet e përfutësve dhe të personelit. 8.5 Subjekti i licensuar ka një listë të famijëve që kanë kërkuar të marrin shërbime dhe datën e kërkesës. Dokumentacioni i subjektit të licensuar tregon, se perioda ndërmjet datës kur bëhet kërkesa për shërbim dhe datës së ofrimit të tij është e arsyeshme. 8.6 Procedurat për transferimin dhe ndërprerjen e shërbimeve janë shpjeguar qartë. 8.7 Transferimi apo ndërprerja e shërbimit është e justifikuar me kërkesën e famijës ose pamundësitë e subjektit të licensuar të ofrojë shërbimet e duhura
--	--	---	---

Standardi 11 Kërkesat organizative dhe funksionale të subjektit të licensuar Subjekti është licensuar për të kryer të gjitha shërbimet që ofrohen. Ai ka një numër të mjaftueshëm personeli me figurë morale të pastër, kualifikimet e duhura dhe një strukturë organizative e procedurave administrative e financiare, që mbështesin funksionimin e tij. Subjekti ka kriteret për pjesëmarrjen e vullnetarëve.	Fëmijët me AK dhe familjarët e tyre i marrin shërbimet nga një subjekt i licensuar, me një strukturë organizative dhe funksionale që mbështet punën cilësore të punonjësve me kualifikimet e duhura në përputhje me shërbimet e ofuara.	1. Subjekti është licensuar për të kryer të gjitha shërbimet që ofrohen.	1.1 Licensa është e vlefshme. 1.2 Të gjitha shërbimet e ofuara janë të licensuara.
		2. Subjekti i licensuar ka personel të mjaftueshëm e të kualifikuar.	2.1 Numri i punonjësve është i mjaftueshëm për të ofruar shërbimet dhe mbuluar nevojat e fëmijëve dhe kualifikimet e përcaktuara në standardin 9. 2.2 Për çdo pozicion në subjektin e licensuar ka përshkrimet pune, ku përshkruhen përgjegjësitë, ansimi dhe trajnimet e kërkuara. 2.3 Marrja e një punonjësi të ri në punë bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe Kodin e Punës. 2.4 Të gjithë punonjësit kanë dëshmi penaliteti që vërteton figurën morale të tyre. 2.5 Subjekti i licensuar ka dhe realizon një plan trajnimi të deyrueshëm, të përvilshëm për të gjithë punonjësit. Si minimum, ky trajnim jep njohuri për çështjet që lidhen me aftësinë e kufizuar, të drejtat e PAK-ve, parandiminin e neglizhencës, abuzimit dhe keqtrajtimin, si dhe për deyra funksionale të punonjësve.

			2.6 Puna e personelit vlerësohet një herë në vit, formulari i vlerësimit firmoset nga punonjësi social që kryen vlerësimin.
		3.Subjekti i licensuar ka procedura për punësimin e vullnetarëve dhe mbikëqirjen e tyre.	3.1 Çdo vullnetar plotëson një aplikim për të punuar me subjektin e licensuar. Bashkë me aplikimin dorëzohet dëshmia e penditetit. 3.2 Kërkesa shqyrtohet dhe aprovohet nga një punonjësi i subjektit të licensuar. 3.3 Vullnetarët punojnë të mbikëqyrtur dhe në prani të një punonjësi të subjektit të licensuar.

1.1 Personat me aftësi të kufizuar

Personat me aftësi të kufizuar (PAK) përbëjnë grupin më të madh të individëve në nevojë që mbulohen nga legjislacioni shqiptar, i sistemit të mbrojtjes sociale. Tradicionalisht këta individë, në forma të ndryshme, janë mbështetur nga shoqëria dhe nga shteti. Deri në vitin 90, grupimi i parë i fëmijëve që trajtohen nga legjislacioni i kohës ishin të gjithë personat e invalidizuar në punë për shkak të humbjes së aftësive në procesin e punës, përfitonin një pension të plotë ose të pjesshëm, në përputhje me shkallën e invalidizimit. Ky grupim ka qenë dhe është i përkufizuar me termin invalid pune, të cilët janë me invaliditet të plotë ose me invaliditet të pjesshëm.

Për terminologjinë e fëmijëve me aftësi të kufizuar, historikisht ka pasur përcaktime të ndryshme dhe diskutime të shumta. Shoqëria është përpjekur të përcaktojë një term specifik për këtë kategori që ata të mos ndjehen të përjashtuar dhe diskriminuar. Për këtë, Organizata Botërore e Shëndetësisë (OBSh) në vitin 2001 vlerësoi edhe njëherë klasifikimin e aftësisë së kufizuar. Ky vlerësim synon integrimin e modelit mjekësor të aftësisë së kufizuar si një problem personal, me modelin social që e konsideron aftësinë e kufizuar të trashëguar nga ambienti, i cili nuk lejon përfshirjen e PAK në të gjithë hapësirat e jetës shoqërore.

Sipas këtij përkufizimi, "Personat me Aftësi të Kufizuar" janë ata persona për të cilët funksionet fizike, kapaciteti mendor ose gjendja psikologjike kanë prirje të shmangen, për më shumë se gjashtë muaj, nga gjendja tipike për moshën përkatëse, gjë që sjell për pasojë kufizime të pjesëmarrjes së tyre në jetën shoqërore.

Konventa mbi të Drejtat e fëmijëve me aftësi të kufizuar, aprovuar nga OKB, përcakton se: "Qëllimi i kësaj Konvente është të promovojë, mbrojë dhe sigurojë që të gjithë personat me aftësi të kufizuar të gëzojnë plotësisht dhe në mënyrë të barabartë të gjitha të drejtat e liritë themelore të njeriut, si dhe të promovojë respektimin e dinjitetit të tyre të lindur. Personat me aftësi të kufizuar përfshijnë ata persona që kanë dëmtime fizike, mendore, intelektuale apo shqisore afatgjata të cilat në ndërveprim me barriera të ndryshme mund të pengojnë pjesëmarrjen e tyre të plotë dhe efektive në shoqëri në baza të barabarta me të tjerët".

Pavarësisht nga origjina, natyra dhe graviteti i aftësisë së kufizuar PAK kanë të njëjtat të drejta themelore si qytetarët e tjerë të së njëjtës moshë, për jetë të denjë e normale, të ushtrojnë të drejtat civile dhe politike, të mbështeten me shërbime sociale, mjekësore, psikologjike dhe funksionale, që të bëjnë të mundur integrimin, të përfitojnë

mbështetje ekonomike ose punësim sipas aftësive të tyre. Personat me aftësi të kufizuar mbështeten nga legjislacioni dhe programet e mbrojtjes sociale. Ligji 57/2019 “Për asistencën sociale” në Nenin 4, germa f) & n) (përkufizime) përcakton si:

“Person me aftësi të kufizuar”, janë individët, të cilët kanë dëmtime afatgjata fizike, mendore, intelektuale ose ndijore, dëmtime, që, në bashkëveprim me pengesat e ndryshme, përfshirë ato mjedisore e të qëndrimit, mund të pengojnë pjesëmarrjen e plotë dhe efikase të tyre në shoqëri, në kushte të barabarta me të tjerët, siç përkufizohet në legjislacionin në fuqi për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e fëmijëve me aftësi të kufizuar”

“Invalid pune”, është individ, i cili është deklaruar i tillë me vendim të Komisionit Mjekësor të Kaktimit të Aftësisë për Punë, që përfiton nga ligji për Statusin e Invalidëve”

PJESA E PARË: ASPEKTET ORGANIZATIVE TË SHËRBIMIT

2.1 Deklarata e qëllimit

Çdo shërbim kur ngrihet ka detyrimin të paraqesë **Deklaratën e Qëllimit** në mënyrë që të licensohet.

Struktura e posaçme pranë njësive të vetëqeverisjes vendore miraton deklaratën e qëllimit për çdo shërbim komunitar/në familje të kujdesit për PAK

Çdo shërbim komunitar/në familje për PAK duhet të hartojë deklaratën e qëllimit ku përcaktohet Misioni, synimet dhe objektivat. Deklarata duhet të jetë lehtësisht e kuptueshme nga PAK, personel dhe prindërit e fëmijëve. Deklarata e qëllimit miratohet nga Shërbimi Social Shtetëror. Deklarata e qëllimit vihet në dispozicion për personelin, PAK, prindërit dhe personat me përgjegjësi prindërore.

Deklarimi i qëllimit diskutohet dhe rishikohet në rastet kur agjencitë e shërbimit ndryshojnë llojet e shërbimeve që japin.

Shembull:

Shërbimi i integruar lëvizës në familje për fëmijët me aftësi të kufizuara ka për qëllim ofrimin e shërbimeve cilësore të kujdesit shoqëror për fëmijë dhe të rinj me aftësi të kufizuara, në zonat rurale, që kanë vështirësi aksesueshmërie të shërbimeve të kujdesit social, fëmijë nga komunitete të marginalizuara, individë dhe familje në kushte të nevojës së menjëhershme. Njësia lëvizëse, në varësi të nevojave të përfituesve, ofron shërbime për të mbështetur rehabilitimin, zhvillimin e potencialit, edukimin dhe rritjen e autonomisë së tyre, pranë familjes së individit në nevojë, me qëllim integrimin dhe përfshirjen e tyre në shoqëri, si dhe bashkëpunon sa të jetë e mundur me familjet e tyre për të arritur këtë qëllim.

Në deklaratën e qëllimit ndër të tjera, pasqyrohet në mënyrë të detajuar:

- i. **klientela:** kategoritë e fëmijëve dhe kufijtë e moshës; kriteret përzgjedhjes
- ii. metodologjia e **shërbimit** që do të ofrohet: llojet e shërbimeve;
- iii. kërkesat **organizative** e funksionale të njësisë lëvizëse si dhe kërkesat për numrin dhe cilësinë e **personelit**;
- iv. **përgjegjësitë e njësisë vendore** për mbështetjen e ofrimit të shërbimit lëvizës në familje të klientëve për sigurimin e qëndrueshmërisë dhe vazhdimësisë së shërbimit;
- v. **bashkëpunimi** me rrjetet dhe aktorët e tjerë që ofrojnë shërbime për të njëjtat grupe.

Përfituesit

- Fëmijë me aftësi të kufizuara;
- Prindër dhe familjarë

Shënim:

Grupet përfituese të shërbimit

- fëmijë me aftësi të kufizuara intelektuale⁴
- fëmijë me aftësi të kufizuara në dëgjim [SEP]
- fëmijë me aftësi të kufizuara në shikim [SEP]
- fëmijë me aftësi të kufizuara fizike (paraplegjik/tetraplegjik)
- fëmijët që hasin vështirësi në fushat e zhvillimit

⁴ “Aftësi t’ kufizuara intelektuale” përfshin zhvillim të vonuar, çrregullime të spektrit të autizmit, sindroma Down. Aftësia e kufizuara intelektuale mund të shoqërohet edhe me aftësi të tjera të kufizuara, p.sh. të lëvizjes, dëgjimit, shikimit, etj.

Kriteret e përzgjedhjes së përfituesve

Në përputhje me VKM 518 “Për shërbimet e kujdesit shoqëror komunitar dhe rezidencial, kriteret, procedurat për përfitimin e tyre dhe masën e shumës për shpenzime personale për përfituesit e shërbimit të organizuar”, Kapitulli II, kombinimi i shërbimit sipas pikës 3/b “ndërhyrja e hershme” që siguron

- i. ndihmën profesionale dhe stimuluese për fëmijët deri në 8 vjeç;
- ii. asistencën këshilluese për prindërit dhe anëtarët e tjerë të familjes me lidhje gjaku ose për familjen kujdestare, me qëllim riintegrimin në shoqëri të fëmijës; si dhe pikës 4/b shërbimet në familje, përfshirë dhe për personat me aftësi të kufizuar; kriteret e përzgjedhjes, ku kriteri kryesor është “fëmijë që jetojnë në fshatra të largëta”, me një distance prej mbi xx km ⁵, nga qendra më e afërt e shërbimeve komunitare shtetërore. janë si më poshtë vijon:

Kritere shtrënguese:

- a. Fëmijë me aftësi të kufizuar intelektuale:
 - i- Fëmijë me çrregullime të spektrit të autizmit & me Sindroma Down
 - ii- Fëmijë me vonesa të zhvillimit
- b. Fëmijë me aftësi të kufizuar fizike (paraplegjike, tetraplegjike)
- c. Fëmijë të moshës 6 – 18 vjeç
- d. Fëmijë të cilët nuk frekuentojnë shkollën për shkak të aftësisë së kufizuar dhe mungesës së shërbimit të dedikuar me mësues mbështetës, standarde të aksesueshmërisë dhe gjithëpërfshirjes në shkolla.
- e. Fëmijë të cilët nuk frekuentojnë institucione ose qendra të tjera publike ose private të përkujdesjes shoqërore
- f. Fëmijë të cilët vijnë nga familje me gjendje ekonomike jo të mirë
- g. Fëmijë me status familjar jo të favorshëm (prindër të divorcuar, kujdestari nga familjarë, prindër PAK ose me probleme të tjera të rënda shëndetësore që cenojnë prindërimin)

Kritere të zbutura

- a. Fëmijë me aftësi të kufizuar intelektuale:
 - i- me çrregullime të spektrit të autizmit dhe Sindromën Down
 - ii- Fëmijë me vonesa të zhvillimit
 - iii- Fëmijë me vështirësi të të nxënir
 - iv- Fëmijë me çrregullime emocionale
 - v- Fëmijë me çrregullime të komunikimit

⁵ Largësia, km, përcaktohen nga bashkitë ku do të implementohet ky shërbim .

- b. Fëmijë me aftësi të kufizuar fizike (paraplegjike, tetraplegjike)
- c. Fëmijë të moshës 2 – 18 vjeç.
- h. Fëmijë të cilët nuk frekuentojnë shkollën për shkak të aftësisë së kufizuar dhe mungesës së shërbimit të dedikuar me mësues mbështetës, standarde të aksesueshmërisë dhe gjithëpërfshirjes në shkolla.
- d. Fëmijë të cilët frekuentojnë shkollën me orar të plotë ose të pjesshëm
- e. Fëmijë të cilët nuk frekuentojnë institucione ose qendra të tjera publike ose private të përkujdesjes shoqërore
- f. Fëmijë të cilët vijnë nga gjendje ekonomike mesatare
- g. Fëmijë me status familjar të favorshëm (jo prindër të divorcuar, etj.

ii. TIPOLOGJIA E SHËRBIMIT

Shërbimi lëvizës në familje për fëmijët me aftësi të kufizuara përfshin shërbime terapeutike, mbështetëse, edukative, informuese, për fëmijët me AK e familjet e tyre që kanë si qëllim:

- ✚ Rritjen e aftësive të fëmijës me aftësi të kufizuara për të përmbushur nevojat jetësore, në përputhje me gjininë, moshën, edhe për të realizuar gjithëpërfshirjen në jetën e komunitetit.
- ✚ Mbështetjen e familjes në procesin e kujdesit për fëmijën me aftësi të kufizuara dhe sigurimin e funksionimit të saj normal, ku të gjithë anëtarët plotësojnë nevojat e tyre jetësore.

Shërbimi lëvizës në familje dhe në komunitet bëhet në mjedisin natyral ku realizohet një pjesë e mirë e funksioneve të fëmijës me aftësi të kufizuar. Në këtë mënyrë, fëmija me aftësi të kufizuar aftësohet të kryejë funksionet e rëndësishme jetike në kushte normale. Kjo rrit shkallën e përvetësimit dhe zbatimit të shprehive të reja të mësuara.

Shërbimi lëvizës në familje dhe komunitet kryhet me kohë të pjesshme, sipas nevojave individuale dhe përfshin në proces persona të rëndësishëm në jetën e fëmijës me aftësi të kufizuar që mësojnë si të punojnë me këtë person dhe e vazhdojnë punën për aftësimin e tij edhe kur nuk është specialisti. Kjo rrit shkallën e përvetësimit të shprehive dhe mundësitë e gjithëpërfshirjes në mjedise jo të specializuara. Shërbimi në familje dhe komunitet krijon mundësinë e krijimit të një rrjeti mbështetës të fëmijës me aftësi të kufizuar që siguron përfshirjen e tij në të gjitha aspektet e jetës.

Shërbimi lëvizës në familje dhe komunitet realizon edhe mbështetjen e anëtarit të familjes që merr përfitimin e kujdestarisë. Kjo siguron rritjen e cilësisë së shërbimit që

ofrohet për fëmijën me aftësi të kufizuar dhe ul masën e stresit të kujdestarit që shkakton probleme mjekësore, psikologjike dhe sociale. Mbështetja e familjes siguron përmirësimin e cilësisë së jetës së të gjithë anëtarëve të familjes dhe ul ndikimin e stresit dhe stigmës.

Tipat e shërbimeve

Shërbimet për moshën parashkollore

Shërbimet për moshën parashkollore kanë si synim edukimin parashkollor, zhvillimin gjuhësor e shprehive të të folurit, nxitjen e pavarësisë në procesin e ushqyerjes, higjienës, veshje/zhveshje, aftësimin për të realizuar nevojat dhe higjienën personale, zhvillimin e shprehive motorike dhe të lëvizjes, zhvillimin afektiv, aftësimin për të luajtur me lojëra të ndryshme vetë apo me shokë, evitimin e çrregullimeve të sjelljes, aftësimin për të marrë pjesë në jetën sociale, zhvillimin e shprehive të organizimit, etj. (sipas nevojave individuale të çdo fëmije).

Përfituesit e shërbimeve janë fëmijë me aftësi të kufizuar 1- 6 vjeç, p.sh., fëmijë me zhvillim të vonuar, fëmijë me probleme motorike, fëmijë me çrregullime të spektrit të autizmit, Sindromën Down, fëmijë që kanë çrregullime të sjelljes, fëmijë me problem shikimi, fëmijë që nuk dëgjojnë, etj., (b) familjet e fëmijëve me sipër të trajtuar dhe (c) personeli i çerdhes ose kopshtit ku shkon fëmija.

Tipat e shërbimeve për fëmijën me aftësi të kufizuar përshijnë:

a) Mbështetje terapeutike

- terapi zhvillimi,
- terapi psikomotore,
- ergoterapi,
- terapi loje,
- terapi arti,
- terapi të foluri (logoterapi/ortofoni),
- terapi fizike,

b) Mbështetje për menaxhimin dhe evitimin e çrregullimeve të sjelljes

c) Edukim parashkollor

d) shërbime të tjera sipas nevojave individuale

Tipat e shërbimeve për familjen përshijnë:

- a) Mbështetjen emocionale,
- b) Informacion për aftësinë e kufizuar,
- c) Informacion për burimet e mbështetjes për aftësinë e kufizuar
- d) Trajnim për të punuar me fëmijën

- e) Mbështetje për avokati për fëmijën me aftësi të kufizuar
- f) Kujdes i shkurtër (për fëmijën me aftësi të kufizuar - nga disa orë në ditë)
- g) Mbështetje për rritjen e autonomisë personale.
- h) Shërbime të tjera sipas nevojave të familjes

Nëse fëmija shkon në çerdhe apo në kopsht, tipat e shërbimeve në bashkëpunim dhe koordinim me personelin e çerdes apo kopshtit përfshijnë:

- a) Informacion për aftësinë e kufizuar të fëmijës
- b) mbështetje dhe shkëmbim informacioni dhe idesh për të punuar me fëmijën.
- c) Ndihmesë për pasurimin e programit edukativ dhe social të fëmijës.
- d) bashkëpunim në hartimin e Planit Edukativ Individual dhe shërbimet e nevojshme mbështetëse zhvillimore dhe akademike.

Shërbimet realizohen në:

- a) banesën ku jeton fëmija,
- b) çerdhe ose kopsht,
- c) mjedisin komunitar si lulishte, mjedise zbavitëse, sportive,
- ç) në ambientet e shkollës⁶.

Shërbimet për moshën shkollore

Shërbimet për moshën shkollore kanë si synim zhvillimin e aftësive individuale të fëmijëve me aftësi të kufizuar dhe integrimin e tyre në aktivitete shkollore dhe jashtëshkollore me bashkëmoshatarët. Ato mbulojnë zhvillimin gjuhësor e të shprehive të të folurit, aspekte të të nxënies dhe objektiva mësimorë të kombinuar me aspekte zhvillimore si nxitjen e pavarësisë në ngrënie, higjienë, veshje/zhveshje etj., aftësimin për të realizuar nevojat dhe higjienën personale, zhvillimin e shprehive motorike dhe të lëvizjes, zhvillimin afektiv, aftësimin për të luajtur me lojëra të ndryshme vetë apo me shokë, evitimin e çrregullimeve të sjelljes, aftësimin për të marrë pjesë në jetën sociale, zhvillimin e shprehive të organizimit, zhvillimin e aftësive shkollore, etj. (sipas nevojave individuale).

Përfituesit e shërbimeve janë:

- (a) fëmijë e adoleshentë me aftësi të kufizuar të moshës 6-18 vjeç: që ndjekin shkollën e zakonshme ose shkollën speciale, që nuk shkojnë në shkollë dhe shkojnë në një qendër ditore ose që nuk shkojnë në një qendër ditore; p.sh., fëmijë e adoleshentë

⁶ Bëhet fjalë për fëmijët që ndjekin arsimin parashkollor, për të mos e shkëputur fëmijën nga procesi mësimor dhe në disa raste kur fëmija ka çrregullime të sjelljes dhe për këtë realizohen seanca, në formë loje, në klasë bashkë me moshatarët e tjerë.

me zhvillim të vonuar, fëmijë e adoleshentë me probleme motorike, fëmijë e adoleshentë me çrregullime të spektrit të autizmit, Sindroma Down, fëmijë e adoleshentë që kanë çrregullime të sjelljes, fëmijë e adoleshentë që kanë probleme shikimi, fëmijë e adoleshentë që nuk dëgjojnë;

(b) familjet e fëmijëve e adoleshentëve me sipër të trajtuar.

Tipat e shërbimeve për fëmijën me aftësi të kufizuar:

a) Mbështetje terapeutike

- terapi zhvillimi,
- ergoterapi,
- terapi loje,
- terapi arti,
- terapi të foluri (logoterapi/ortofoni),
- terapi fizike,
- terapi psikomotore,
- terapi të tjera sipas nevojave individuale,

b) Mbështetje për menaxhimin dhe evitimin e çrregullimeve të sjelljes

c) Edukim shkollor: ndihmë për plotësimin e planit të edukimit individual

d) Përgatitje për jetesë të pavarur

e) Përgatitje për punësim

f) Mbështetje për pjesëmarrje në aktivitete në komunitet dhe punë vullnetare

g) shërbime të tjera sipas nevojave individuale

Tipat e shërbimeve për familjen përshijnë:

a) Mbështetjen emocionale,

b) Informacion për aftësinë e kufizuar,

c) Informacion për burimet mbështetëse për aftësinë e kufizuar,

d) Trajnim për të punuar me fëmijën/adoleshentin,

e) Mbështetje për avokati për fëmijën/adoleshentin me aftësi të kufizuar ,

f) Kujdes i shkurtër (për fëmijën me aftësi të kufizuar - nga disa ore në ditë deri në dy javë- që anëtarët e familjes të kryejnë detyrat e tyre funksionale ose të çlodhen),

g) shërbime të tjera sipas nevojave të familjes

Shërbimet realizohen në:

a) banesën ku jeton fëmija/adoleshenti

b) mjedisin e shkollës

c) mjedisin komunitar.

iii. KUSH E OFRON SHËRBIMIN E INTEGRUAR LËVIZËS NË FAMILJE

Shërbimin lëvizës në familje e realizojnë persona të kualifikuar e të trajnuar për të kryer këto shërbime, të cilët mund të veprojnë si:

- Psikologë
- Punonjës Social
- Terapistë (fizioterapistë, logopedistë). (për terapi okupacionale, për zhvillim konjitiv, ortofonist, etj).
- Ndhmësi personal⁷
- Kujdestari
- Pediatër zhvillimi , ortoped dhe rast pas rasti specialist sipas nevojë.
- Shofer
- Menaxheri i Njesisë Lëvizëse është me profesion punonjës social

Në përputhje me nevojat, shërbimet për një person apo familje mund të ofrohen nga punonjës të ndryshëm të cilët janë specialiste të fushës si: terapistë okupacionalë, ortofonist, shoqërues në aktivitete etj.

Shërbimi i transportit ofrohet nga një shofer i gatshëm i cili njeh dhe zbaton politikat e mbrojtjes së fëmijëve. Shoferi së bashku me shoqëruesin e fëmijës sigurojnë që fëmija është i sigurt, duke drejtuar i qetë makinën, në shpejtësinë e lejuar dhe duke respektuar rregullat e qarkullimit rrugor. Shoferi shoqëron fëmijë në prezencën e stafit profesionist, ose sipas udhëzimeve të dhëna nga këta të fundit pranë ambientit të përcaktuar.

Shërbimet duhet të plotësohen nga subjekte të licensuara, kur këto shërbime nuk ofrohen nga një njësi e bashkisë. Marrëdhëniet e punësimit rregullohen me kontrata pune ose marrëveshje shërbimi. Fëmija me aftësi të kufizuara ose familja e tij, merr pjesë në zgjedhjen e shërbimeve dhe në vlerësimin e shërbimeve të ofruara.

⁷ Sipas VKM.... Në zbatim të Ligjit të aksesueshmërisë

Personat e kualifikuar për të kryer këto shërbime:

Titulli i punës	PSIKOLOG
☒ Me kohë të plotë	☐ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Psikologu në këtë vend pune është përgjegjës për dhënien e shërbimeve psikologjike të tilla si vlerësimi psikologjik, këshillimi dhe terapia e në të njëjtën kohë do të ofrojë konsulta dhe këshilla në mbështetje të kujdesit psikologjik, sjelljes dhe mirëqenies e zhvillimit të fëmijës me aftësi të kufizuara dhe familjes së tij. Ai do të punojë si pjesë e ekipit lëvizës me profesionistë të tjerë në hartimin dhe zbatimin e planit individual të fëmijës duke u fokusuar në mënyrë të veçantë në sjelljen dhe përjetimin emocional të fëmijës dhe familjes, duke përdorur strategji ndërhyrjeje në përputhje me vlerësimin e kryer.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Vlerëson aspektet konjitive, emocionale, sociale, ndërpersonale, nivelin e pavarësisë, aftësive të vetë ndihmës dhe funksionimin në komunitet të individit, në përputhje me kriteret e ICF-së dhe etikën e standardet në vlerësim.
- Diagnostikon, ekzaminon çrregullimet dhe vonesat zhvillimore në bashkëpunim me profesionistët e tjerë.
- Kryen vlerësime të ecurisë/progresit të fëmijës.
- Kryen vlerësime të familjes për të identifikuar nivelin e përshtatjes, përballimit dhe stresit tek familja, stili i komunikimit të prindërve/personit kujdestar dhe cilësinë e marrëdhënies, stilet e përballimit të situatës nga prindi, përgjigjes emocionale dhe përballimit të vëllezërve dhe motrave, nivelit të mbështetjes së prindit, shëndetin mendor dhe fusha të tjera të ngjashme.
- Bën vlerësim të sjelljes funksionale të fëmijës. Në bazë të këtij vlerësimi harton ndërhyrjet për sjelljet sfiduese.
- Harton planin e zhvillimit personal dhe planin e zhvillimit të familjes në bashkëpunim me ekipin dhe profesionistë të tjerë.
- Në bashkëpunim me specialistë të tjerë programon planin e kujdesit për shërbime social-edukative dhe emocionale të fëmijës.
- Kryen konsulta/këshillime me vetë fëmijët, stafin, familjen, si dhe personat e entitetet e interesuara.
- Realizon ndërhyrje dhe punë të drejtpërdrejtë terapeutike duke përdorur strategji të ndryshme trajtimi për rritjen e vetë vlerësimit, vetë kontrollit, pavarësisë personale si dhe mirëqenien psikologjike të fëmijës.
- Mbështet dhe nxit sjelljen pozitive të fëmijës përmes programeve/strategjive të mbështetjes së sjelljes.
- Zhvillon programe për individë dhe grupe që synojnë reduktimin e izolimit, nxitjen dhe zhvillimin e marrëdhënies, trajnimit e aftësive si dhe programe të tjera të ngjashme në dobi të fëmijës, familjes dhe komunitetit.
- Mbështet familjen e fëmijës duke punuar direkt me familjen dhe persona të tjerë të rëndësishëm në jetën e fëmijës duke i ndihmuar të kuptojnë nevojat emocionale dhe sociale të fëmijës, të njohin nivelin zhvillimor të tij, reduktimin e izolimit të familjes, mundësi për të mbështetur vëllezërit dhe motrat, fuqizim të familjes për të kërkuar të drejtat e veta, si dhe krijimin e lidhjeve me persona të interesuar (vullnetarët).
- Mbështet realizimin e aktiviteteve psikosociale në dobi të gjithëpërfshirjes së fëmijës me aftësi të kufizuara në komunitet.

Vlerësime specifike të fushës

- Kryen teste inteligjence për përcaktimin e koeficientit të inteligjencës
- Kryen teste të vizatimit për përdorues të veçantë
- Kryen teste vizualo-motore për vlerësimin e aftësive shkollore
- Bën teste psikologjike për persona me probleme të rënda emocionale

Ofron trajtimin terapeutik dhe psikoterapeutik për përfituesit e shërbimit

- Ofron teknika të trajtimit terapeutik për përdoruesit në bazë të PEI në fushën e konjicionit, të problemeve psikoemocionale dhe problemeve të sjelljes.
- Kryen këshillim psikologjik
- Kryen mbështetje emocionale për përdorues që e kanë të nevojshme.
- Ndërhyn në situata të sjelljes ekstreme nga përdorues të ndryshëm.
- Jep teknika dhe terapi për modifikimin e sjelljeve jo të përshtatshme.

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Diplomë e nivelit master në degën e psikologjisë
- Të paktën 3 vite përvojë në profesion (punë klinike ose shërbime psikosociale)
- Të jetë i licensuar nga Urdhri i Psikologut.
- Gëzon integritet individual dhe profesional si dhe pjekuri emocionale
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Aftësi të mira interpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish në mënyrë profesionale dhe etike
- Njohuri/përvojë/trajnime mbi Terapinë e Sjelljes së Aplikuar, Terapinë e Zhvillimit dhe të Lojës (e preferueshme).
- Ka respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes
- Ka pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar)

Titulli i punës	PUNONJËS SOCIAL
☒ Me kohë të plotë	☐ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Punonjësi social në këtë vend pune është përgjegjës për dhënien e shërbimeve psikosociale përmes vlerësimit të nevojave social-ekonomike, funksionimit dhe faktorëve riskues të fëmijës me aftësi të kufizuara dhe familjes së tij. Në bazë të këtij vlerësimi ai mbështet fëmijën me aftësi të kufizuar dhe familjen e tij përmes aktiviteteve të tilla si: ndërmjetësimi, advokimi, koordinimi me institucionet dhe shërbimet, menaxhimi i dokumentacionit dhe dosjes së rastit, ngritjes së kapaciteteve të familjes dhe komunitetit në të cilin do të punojë.

Ai do të punojë si pjesë e ekipit lëvizës me profesionistë të tjerë në hartimin dhe zbatimin e planit individual të fëmijës si dhe ka rol kyç në hartimin dhe ndjekjen e planit të zhvillimit të familjes. Ai ka si përgjegjësi kryesore menaxhimin dhe koordinimin e vetë ekipit lëvizës si dhe bashkërendimin dhe koordinimin e punës së këtij ekipi me shërbimet/institucionet e tjera në komunitet.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Kryen vlerësime të nevojave psikosociale dhe ekonomike të rastit.
- Kryen vlerësime të kapaciteteve, funksionimit dhe zhvillimit të rastit (që përfshijnë kërkesat për mbështetje dhe pjesëmarrje, shtëpi dhe akomodim).
- Kryen vlerësime për matjen e riskut (p.sh. të dhunës dhe abuzimit në familje).
- Mbështet familjen e fëmijës me aftësi të kufizuar duke punuar direkt me familjen dhe persona të tjerë të rëndësishëm në jetën e fëmijës.
- Harton planin e zhvillimit personal të fëmijës në bashkëpunim me ekipin dhe profesionistë të tjerë.
- Ndihmon në krijimin dhe mirëmbajtjen e dosjes personale të fëmijës me AK duke grumbulluar informacionin e duhur për ekuilibrin psikosocial.
- Punonjësi social implementon programe të planit të kujdesit si:
 - i. menaxhimin e sjelljeve të papranueshme
 - ii. rritjen e kapaciteteve informative në fusha të ndryshme
 - iii. organizon dhe drejton tema sociale të rëndësishme për këtë target-grup me problematika të tërheqjes dhe pjesëmarrje aktive të PAK
 - iv. ndihmojnë PAK të eksplorojnë interesat e tyre, të zhvillojnë talentet dhe pavarësinë, të rrisin vetë-vlerësimin dhe të mësojnë si të sillen me të tjerët në situata të ndryshme
- Organizon dhe menaxhon aktivitete argëtuese që nxisin zhvillimin fizik, emocional, intelektual dhe social të PAK, si brenda institucionit dhe jashtë tij.
- Punon në komunitet për të sensibilizuar opinionin publik për problemet dhe nevojat e personave me aftësi të kufizuara.
- Krijon rrjetin e mbështetjes për PAK në komunitet duke vendosur marrëdhënie midis ekipit lëvizës që ofron shërbimet, qendrave të tjera komunitare, kopshteve dhe shkollave të komunitetit, Njësisë Administrative/Bashkisë, Shërbimit Social Shtetëror.
- Harton planin e zhvillimit të familjes në bashkëpunim me ekipin dhe profesionistë të tjerë.
- Bën menaxhimin e rastit dhe koordinimin e shërbimit në përputhje me kriteret dhe kërkesat ligjore.
- Kryen shërbime ndërmjetësimi e referon fëmijën/familjen në shërbime të tjera.
- Mban dhe menaxhon dokumentacionin dhe dosjen e rastit.

- Jep mbështetje në koordinim dhe bashkërendim të punës së ekipit lëvizës.
- Jep ndihmë në çështjet e strehimit, ndihmës ekonomike dhe çështje të tjera të ngjashme në dobi të familjes së fëmijës me aftësi të kufizuara.
- Advokon për fëmijën dhe familjen. Mbështet individët të jenë vetë advokues ose advokon në emër të tyre.
- Ngre kapacitetet përmes përfshirjes, edukimit dhe konsultimit me grupet lokale në komunitet, rrjetet, bizneset dhe qeverisjen lokale për të zhvilluar komunitete më përfshirëse për fëmijët/individët me aftësi të kufizuara duke hequr barrierat që pengojnë aksesin fizik dhe social.
- Ngre kapacitetet përmes punës me shërbimet në komunitet duke rritur ndërgjegjësimin, të kuptuarin dhe dijen për çështje të aftësisë së kufizuar dhe familjeve të tyre në mënyrë që shërbimet e përshtatshme dhe efektive të jepen në kohë.
- Ngre kapacitetet e individëve dhe familjeve për të naviguar në sistemet shëndetësore dhe të mirëqenies apo akses në informacion.
- Formulon deklaratat/raporte të nevojave dhe e ndan këtë informacion me persona të përshtatshëm (agjenci, institucione, qendra, grupe multidisiplinore)

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Diplomë e nivelit master në degën e punës sociale.
- Të paktën 3 vite përvojë në profesion (prioritet përvojë në shërbimet sociale për aftësinë e kufizuar).
- Të jetë i licensuar nga Urdhri i Punonjësit Social.
- Të ketë njohuri bazë për të kuptuar dhe ndjekur procedura dhe procese të shërbimeve sociale.
- Të ketë aftësi të mira për të shkruar raporte të një standardi të mirë.
- Gëzon integritet individual dhe profesional si dhe pjekuri emocionale
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish në mënyrë profesionale dhe etike
- Ka respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes
- Ka pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Njohuri/përvojë/trajnime mbi Terapinë e Sjelljes së Aplikuar, Terapinë e Zhvillimit dhe të Lojës (e preferueshme).
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar) .

Titulli i punës	FIZIOTERAPIST
☒ Me kohë të plotë	☐ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Fizioterapisti në këtë vend pune është përgjegjës për dhënien e shërbimeve fizioterapeutike për fëmijët me aftësi të kufizuar. Puna e fizioterapistit do të konsistojë kryesisht në vlerësimin e nevojave fizioterapeutike të fëmijës si dhe realizimit të ndërhyrjeve dhe trajtimeve fizioterapeutike për fëmijët me spektër të gjerë çrregullimesh. Fizioterapisti ka për detyrë kryesisht të reduktojë deficitet motorike të lindura ose të fituara gjatë fëmijërisë së hershme apo gjatë moshës më të rritur. Nëse deficitet motorike shoqërohen edhe me deficite mendore, terapia është e kombinuar dhe quhet terapi psikofizike.

Fizioterapistët duhet të kenë edukim special në fushën që mbulojnë. Ata duhet të njohin mirë anatominë dhe fiziologjinë e funksionimit të trupit të njeriut. Gjithashtu duhet të njohin mirë psikologjinë e moshave të ndryshme të fëmijëve, që terapia të jetë e pranueshme dhe të mos refuzohet prej tyre. Duhet të jenë fizikisht të shëndetshëm dhe të përballojnë ngarkesa fizike gjatë trajtimit të klientëve të tyre.

Ai do të japë informacion dhe udhëzojë familjarët, kolegët e ekipit dhe entitete të tjera të interesuara mbi mënyrën e menaxhimit fizioterapeutike të fëmijës me aftësi të kufizuar. Si pjesëtar i ekipit lëvizës ai do të kontribuojë në fushën e tij të përgjegjësisë për hartimin dhe ndjekjen e planit individual të fëmijës me aftësi të kufizuar dhe do të japë kontributin e tij në zhvillimin dhe promovimin e shërbimit të këtij ekipi.

Fusha e veprimtarisë së tyre më e zakonshme është AK fizike dhe AK mendore-fizike.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Diagnostikon, realizon vlerësime të përshtatshme dhe ndërhyrje me fëmijë me spektër të gjerë nevojash për fizioterapi, duke përdorur mjete vlerësimi të përshtatshme dhe në përputhje me ICF-në.
- Në mënyrë të detajuar, fizioterapisti vlerëson funksionimin e PAK duke observuar atë në situata të ndryshme si dhe në ushtrime tip.
- Përcakton problemet me deformimet e kyçeve, anësive, kolonës dhe shkallën (gradacionin) e shmangies apo deformimit.
- Përcakton tonusin muskular.
- Vlerëson aftësinë për të qëndruar shtrirë, ulur apo në këmbë. Aftësinë për të lëvizur, për të ecur, vrapuar, ngjitur shkallët, mënyrën e ngjitjes së tyre, etj.
- Vlerëson aftësinë për të mbajtur ekuilibrin.
- Aftësitë për të kryer koordinimet sy-dorë, dëgjim-lëvizje, lëvizje me lëvizje, etj.
- Aftësitë për të mbajtur ritmin.
- Organizon punën me PAK përherë në bashkëpunim të ngushtë me specialistë të tjerë të fushës si mjekë, neurologë, terapistë okupacionalë, psikologë.
- Fizioterapisti plotëson raportin e nevojave motorike si dhe planin e kujdesit.
- Kryen ndërhyrje fizioterapie për fëmijët me spektër të gjerë çrregullimesh duke përfshirë të gjitha specialitetet pediatrike.
- Modelon punën, përfshin, udhëzon familjen mbi teknikat/aktivitetet kryesore fizioterapeutike me fëmijën e tyre.
- Merr pjesë në hartimin e planit personal të zhvillimit të fëmijës në bashkëpunim me ekipin dhe familjen e

profesionistë të tjerë.

- Mban të dhënat për punën e kryer me fëmijën në mënyrë të qartë në përputhje me standardet e profesionit dhe kriteret e ICF-së.
- Formulon dhe ndjek/zbaton programe individuale trajtimi bazuar në informacionin e marrë nga vlerësimi i tij dhe ekipi.
- Kryen ndërhyrje trajtuese duke u përshtatur me barrierat dhe kushtet e vendit ku ndodhet fëmija, dinamikat e vetë fëmijës dhe familjes.
- Vlerëson ndërhyrjen e bërë dhe progresin e fëmijës përmes reflektimit, analizës dhe mjeteve objektive të dokumentuara me kujdes.
- Këshillon/edukon fëmijën dhe të tjerët si të menaxhojnë, minimizojnë riskun e dëmtimit të fëmijës (p.sh. gjatë lëvizjes) dhe si të parandalojnë e përmirësojnë gjendjen fizike të tij.
- Në bashkëpunim me ekipin shkëmben informacion për backgroundin dhe progresin e fëmijës si dhe referon tek shërbime komunitare fëmijët që kanë nevojë për vëmendje mjekësore që lidhet me këtë fushë.

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Diplomë e nivelit master në fizioterapi
- Të paktën 3 vite përvojë në profesion (prioritet përvojë në punën me fëmijët me aftësi të kufizuar)
- Të jetë i licensuar për ushtrimin e profesionit të Fizioterpisë.
- I aftë fizikisht dhe teknikisht të përshtatë trajtimin fizioterapeutik në mjedise/rrethana të vështira e me hapësira të vogla
- Gëzon integritet individual dhe profesional si dhe pjekuri emocionale
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish në mënyrë profesionale dhe etike
- Ka respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes
- Ka pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Njohuri/përvojë/trajnime mbi terapinë e sjelljes së aplikuar, terapinë e zhvillimit dhe të lojës (e preferueshme)
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar) .

Titulli i punës	LOGOPEDIST
■ Me kohë të plotë	□ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Logopedisti në këtë vend pune është përgjegjës për dhënien e shërbimeve logopedike për fëmijët me aftësi të kufizuar. Ai do të vlerësojë, diagnostikojë, trajtojë si dhe do të ndihmojë për të parandaluar çrregullime të gjuhës dhe komunikimit tek fëmijët me aftësi të kufizuar në komunitet. Ai do të kryejë një sërë aktivitetsesh të dizenuara për të zhvilluar aftësitë para gjuhësore dhe gjuhësore, kontrollin oral-motorik për shprehjen e gjuhës, vokalizimet, si dhe përdorimin e teknologjive ndihmëse në ndihmë të komunikimit. Ai do të japë informacion dhe udhëzojë familjarët, kolegët e ekipit dhe entitete të tjera të interesuara mbi mënyrën, teknikat dhe aktivitetet logopedike ndaj fëmijës me aftësi të kufizuar.

Si pjesëtar i ekipit lëvizës ai do të kontribuojë në fushën e tij të përgjegjësisë për hartimin dhe ndjekjen e planit individual të fëmijës me aftësi të kufizuar dhe do të japë kontributin e tij në zhvillimin dhe promovimin e shërbimit të këtij ekipi.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Kryen vlerësime të detajuara përmes mjeteve/instrumenteve të përshtatshëm të nivelit të zhvillimit të gjuhës dhe komunikimit, në përputhje me ICF-në.
- Vlerëson problemet në të folur dhe komunikim.
- Vlerëson nivelin e dëgjimit dhe komunikimit.
- Vlerëson nivelin e të kuptuarit nga fëmija të komandave apo mesazheve të thjeshta.
- Observon kohën që fëmija kërkon për të komunikuar ose përgjigjur.
- Observon problemet motorike të gojës, gjuhës dhe faqeve.
- Observon mënyrën se si fëmija bën kërkesa të ndryshme si dhe mënyrën si kundërshton apo revoltohet.
- Vëzhgon cilësinë e të folurit, vendosjen e çrregullt të fonemave.
- Vëzhgon problemet me nxjerrjen e zërit, intonacioni jo i rregullt.
- Belbëzimi.
- Mban inventar të rregullt të të gjithë tingujve, rrokjeve, fjalëve apo fjalëve-fjali që fëmija lëshon.
- Vlerëson aftësinë e fëmijës për të kërkuar objekte të ndryshme.
- Vlerëson aftësinë e fëmijës për të imituar tinguj, rrokje apo fjalë.
- Vlerëson përdorimin e gjuhës së trupit (xhestikulacioneve) të fëmijës.
- Vlerëson aftësitë imituese të fëmijës në motorike globale, fine, buko-faciale, me objekte,
- Vlerëson me shumë kujdes marrëdhëniet ndërmjet nënës dhe fëmijës, apo kujdestarit.

- Vlerëson nëse fëmija është në prani të personave që flasin gjuhë të pakuptueshme për të,
- Vlerëson nëse fëmija ka kaluar situata të rënda psikotraumatike që mund të kenë ndikuar në problemet e komunikimit.
- Jep/mundëson shërbime logopedike për një spektër të gjerë çrregullimesh/vështirësish duke përfshirë edhe fëmijët me nevoja komplekse (çrregullime në të nxënë, autizëm, etj).
- Harton dhe realizon programe terapeutike të individualizuara për nevojat e secilit fëmijë, në bazë të vlerësimit të kryer nga ai dhe ekipi lëvizës.
- Këshillon dhe jep udhëzime për përdorimin e mjeteve ndihmëse dhe mjeteve të tjera terapeutike sa herë që është e nevojshme.
- Këshillon prindërit dhe të tjerë si të vazhdojnë terapinë dhe programin ndërhyrës në shtëpi.
- Bën raporte të detajuara të progresit të fëmijës (vetëm për fushën e tij të ndërhyrjes).
- Bashkëpunon me ekipin në hartimin dhe rishikimin e planit individual të zhvillimit të fëmijës e jep kontributin për fushën e tij të ekspertizës në këtë plan.

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Diplomë e nivelit master në degën e logopedisë.
- Të jetë i licensuar për ushtrimin e profesionit të Logopedisë.
- Të paktën 3 vite përvojë në profesion (prioritet përvojë në aftësinë e kufizuar).
- Integritet individual dhe profesional
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish
- Respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes.
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Komunikim profesional dhe etik
- Njohuri/përvojë/trajnime mbi terapinë e sjelljes së aplikuar, terapinë e zhvillimit dhe të lojës (preferueshme)
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar) .

Titulli i punës	PEDIATËR ZHVILLIMI
□ Me kohë të plotë	■ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Punës

Pediatri i zhvillimit është mjek pediatër i specializuar në pediatriinë e zhvillimit dhe sjelljes. Puna e tij do të konsistojë në vlerësimin, këshillimin dhe dhënien e trajtimeve për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre. Roli i tij kryesor në ekipin lëvizës është të diagnostikojë çrregullimet dhe vonesat zhvillimore dhe të vlerësojë se si problemet e sjelljes dhe ato zhvillimore ndikojnë dhe komplikojnë sëmundjet kronike pediatrike dhe kushtet e tjera të aftësisë së kufizuar. Ai do të ketë rol këshillues/konsultues për ekipin lëvizës në hartimin e planit individual të zhvillimit të fëmijës, në bazë të vlerësimit të fëmijës dhe rivlerësimeve periodike të ecurisë së tij.

Ai do të japë informacion dhe udhëzojë familjarët, kolegët e ekipit dhe entitete të tjera të interesuara mbi trajtimin, aktivitetet dhe strategjitë zhvilluese ndaj fëmijës me aftësi të kufizuara.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Diagnostikon, ekzaminon çrregullimet dhe vonesat zhvillimore (p.sh. autizëm, çrregullime të gjuhës dhe komunikimit, çrregullime të sjelljes etj.) në bashkëpunim me profesionistët e tjerë.
- Vlerëson, konsulton dhe mundëson trajtim të fëmijëve me spektër të gjerë çrregullimesh dhe vështirësish zhvillimore dhe sjellore.
- Vlerëson se si problemet e sjelljes dhe ato zhvillimore ndikojnë dhe komplikojnë sëmundjet kronike pediatrike dhe kushtet e tjera të aftësisë së kufizuar.
- Rivlerëson ecurinë e zhvillimit të fëmijës në mënyrë periodike.
- Vlerëson në përputhje me standardet (ICF) dhe etikën e vlerësimit.
- Ndhmon ekipin në identifikimin e nevojave, vlerësimin dhe hartimin e planit të zhvillimit të fëmijës.
- Kryen konsulta/këshillime me vetë fëmijët, stafin, familjen, si dhe personat e entitetet e interesuara.
- Vlerëson dhe këshillon familjet dhe ekipin për shërbimet mjekësore të specializuara të nevojshme për fëmijën.

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Diplomë Specializimi në Pediatriinë e Zhvillimit dhe Sjelljes
- Të paktën 5 vite përvojë në profesion (prioritet përvojë në punën me fëmijët me aftësi të kufizuara)
- Integritet individual dhe profesional
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish
- Respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes.
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Komunikim profesional dhe etik
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar)

Titulli i punës	TERAPISTI I PUNËS (OKUPACIONAL)
☐ Me kohë të plotë	☒ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Terapisti okupacional kryen procedura dhe zbaton metoda trajnimi aktive për të përshtatur klientët për aktivitetet e jetës së përditshme, sa më të pavarur, për aktivitete kreative dhe socio-kulturale, nëpërmjet teknikave artizanale dhe profesionale. Terapisti okupacional është një profesionist para-mjekësor që shoqëron personat me disfunktion fizik, psikik ose social, duke u përpjekur për t'i siguruar ose ruajtur atyre një funksion sa më optimal në jetën e tyre të përditshme, nëpërmjet përdorimit të aktiviteteve konkrete duke marrë parasysh potencialin dhe pengesat e mjedisit ku ata jetojnë. Terapistët e punës ofrojnë shërbime rehabilituese për personat me aftësi të kufizuara mendore, fizike, emotive ose shërbime rehabilituese për personat me aftësi të kufizuara mendore, fizike, emotive ose shërbime për probleme të zhvillimit.

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Merr informacion të detajuar nga familjari për funksionimin e individit në familje.
- Observon individin/fëmijën, mënyrën sesi funksionon në familje, si kryen detyrat personale, sa dhe si përfshihen në detyrat e familjes.
- Si e kalon kohën e lirë dhe çfarë preferencash ka.
- Observon nëse fëmija ka nevojë për mjete përshtatëse ndihmëse gjatë kryerjes së veprimeve rutinë.
- Terapisti okupacional bashkëpunon me ekipin multidisciplinor të njësisë lëvizëse.
- Përcakton objektivat rehabilituese për planin edukativ.
- Bashkëpunon me fizioterapistë, ortopedistë për mjetet ndihmëse ose përshtatshmëri të ndryshme në familje.
- Bashkëpunon me psikologun, punonjës social për trajnime të ndryshme përshtatur me aftësitë, prirjet dhe dëshirat e klientit për të kryer punë të thjeshta me pak mbështetje.
- Trajnon përfituesin e shërbimit për kryerjen e detyrave të ndryshme në familje duke filluar nga ato më të thjeshtat deri te detyrat në kuzhinë, gatim, mirëmbajtje mjedisi.
- Punon në mënyrë të vazhduar për të rritur vetëvlerësimin e përfituesve të shërbimit nëpërmjet mbështetjes dhe përforsimit me mënyra të ndryshme.
- Përcakton llojin e aktivitetit artizanal që do të trajnohen (punë me lesh, me dru, me rruaza, me shtiza, me qilima, me baltë, në kuzhinë, në kopshtari).
- Trajnon hap pas hapi profesione të ndryshme në përshtatje në përshtatje me aftësitë bazë të përdoruesit të tilla si (ndihmës lulishtar, ndihmës kuzhinier).

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Arsimi i lartë, të preferueshëm: Pedagogjia Speciale/ Fizioterapia
- Njohuri të mira të kuadrit ligjor për personat me aftësi të kufizuara;

- Ail/Ajo duhet të ketë 3 vjet eksperiencë pune;
- Njohuri të mira në programet kompjuterike;
- Aftësi të shkëlqyera në komunikim, ndërmjetësim dhe intervistim si dhe aftësi të provuara të punës në grup;
- Njohuri/përvojë/trajnime mbi terapinë e sjelljes së aplikuar, terapinë e zhvillimit dhe të lojës (e preferueshme)
- Gëzon integritet individual dhe profesional si dhe pjekuri emocionale
- Aftësi të mira planifikuese dhe organizative, negociuese dhe në zgjidhjen e konfliktit
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish në mënyrë profesionale dhe etike
- Ka respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes
- Ka pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar).

Titulli i punës	NDIHMËSI I SHËRBIMIT SHËNDETËSOR NË SHTËPI
☐ Me kohë të plotë	☒ Me kohë të pjesshme

Qëllimi i Vendit të Punës

Ndihmësi i shërbimit shëndetësor në familje nën drejtimin e stafit të infermierëve ose mjekëve ata japin shërbime që kanë lidhje me shëndetin, administrimin e medikamenteve etj., ^[17]_{SEP}

Shërbimet në shtëpi përfshijnë shërbimet infermierike, matje pulsi, temperaturën, frymëmarrjen; ndihmojnë me ushtrime të thjeshta në mbështetje të PAK të ngrihet nga krevati, të lahet, vishet dhe pastrohet, ^[17]_{SEP}

Detyrat dhe Përgjegjësitë

- Ndërrojnë rrobat jo të pastra, bëjnë masazhe, me alkool ose afrojnë shërbime në mbështetje të personave me gjymtyrë artificiale, ^[17]_{SEP}
- Ndihmojnë PAK që kanë nevojë për përkujdesje në familjet për të shmangur shtrimin në spital,
- Përkujdesja shëndetësore në shtëpi kryhet nga infermieri, fizioterapisti ose punonjësi social të cilët mbajnë shënime për shërbimet e kryera dhe progresin e arritur, ^[17]_{SEP}
- Raportojnë ndryshimet e kushteve të pacientit tek mbikëqyrësi ose menaxheri i rastit. ^[17]_{SEP}

Kualifikimet dhe Cilësitë e Punonjësit

- Arsimi i lartë, Infermieri
- Njohuri të mira të kuadrit ligjor për personat me aftësi të kufizuara;
- Ail/Ajo duhet të ketë 3 vjet eksperiencë pune;
- Njohuri të mira në programet kompjuterike;
- Aftësi të shkëlqyera në komunikim, ndërmjetësim dhe intervistim si dhe aftësi të provuara të punës në grup;
- Gëzon integritet individual dhe profesional si dhe pjekuri emocionale
- Aftësi të mira ndërpersonale e i aftë të punojë me grupe të ndryshme njerëzish në mënyrë profesionale dhe etike
- Ka respekt për të drejtat themelore, dinjitetin e fëmijës dhe familjes
- Ka pasion për punën dhe ndihmën ndaj njeriut
- Njohuri të mira për të drejtat e fëmijës dhe çështje të mbrojtjes së fëmijës
- Patentë të klasit B dhe të jetë i gatshëm të ngasë makinën (e preferuar).

iv. PËRGJEGJËSITË E NJËSISË SË VETËQEVERISJES VENDORE

- Rekrutim i stafit
- Mbulimi i shpenzimeve për stafin (paga e sigurime shoqërore), pajisje dhe mjete didaktike për fëmijët, transport (automjet + karburant).
- Sigurimi i materialeve ose mjete ndihmëse që janë të nevojshme për zhvillimin e potencialit të fëmijëve (karrige me rrota, proteza, syze, deambulator etj.
- Monitorim dhe vlerësim shërbimesh.
- Përcaktim i kriterëve të përzgjedhjes së përfituesve dhe ngritja e komisionit për vlerësimin dhe përzgjedhjen e përfituesve për të përfituar nga ky shërbim i specializuar lëvizës.

v. BASHKËPUNIMET

Njësia lëvizëse/shërbimi monitorohet nga Bashkia dhe inspektohet nga Inspektoriati Shtetëror i Punës dhe për Shërbimet Shoqërore, si dhe monitorohet/bashkëpunon me Shërbimin Social Shtetëror, nëse është shërbim që financohet në kuadër të Fondit Social.

Drejtuesit e njësisë lëvizëse koordinojnë punën:

a) me strukturat arsimore, shkollat për të koordinuar punën me mësuesit mbështetës, b) me strukturat e kujdesit parësor për trajtimin e simptomave ose çrregullimeve somatike që shfaqin përfituesit gjatë kohës që marr shërbim.

Njësia lëvizëse dhe/ose njësia përgjegjëse për shërbimet sociale pranë Bashkisë vendos kontakte me ente publike dhe jo-publike, fitimprurëse dhe jo-fitimprurëse, me qëllim sigurimin e mbështetjes shtesë për të.

PJESA E DYTË: VLERËSIMI, HARTIMI I PLANIT I KUJDESIT INDIVIDUAL DHE I RAPORTIT TË ECURISË

Menaxheri i Njesisë Lëvizëse është me profesion punonjës social, ka përgjegjësinë kryesore për drejtimin e procesit të planifikimit të kujdesit, drejton Ekipin Multidisiplinor (përgjegjësi profesional), sigurimin e lidhjeve të duhura me agjencitë e jashtme dhe prindërit apo të afërmit, ruajtjen e dokumentacionit, mbikëqyrjen e procesit të vlerësimit dhe zbatimin e planit të kujdesit, procesin e zbatimit e rishikimit të tij në mënyrë periodike.

Ai duhet të sigurojë advokimin për fëmijët/të rinjtë me AK. Menaxheri duhet të trajtoj e sensibilizojë të gjithë personelin në lidhje me masat që duhet të merren për të evituar rastet e keqtrajtimeve e abuzimeve me PAK.

Profesionistët janë aktorët e drejtpërdrejt për vlerësimin multidisiplinor të PAK, hartimin e planeve të kujdesit (PKI), dhe rishikimin e tyre, marrin pjesë në mbledhjet për planifikimin e planeve të kujdesit, zbatojnë planet e veprimit të përcaktuara në planin e kujdesit, bashkëpunojnë me kolegët e brendshëm dhe të jashtëm në funksion të mbarëvajtjes së punës së tyre.

Planet e kujdesit rishikohen të paktën një herë në vit, dhe në rastet kur një pjesë e planit është e pazbatueshme ose plani është arritur më përpara, analiza bëhet edhe më herët. Rishikimi synon në rritjen e efektivitetit të punës për aftësimin e fëmijëve me AK për t'u integruar në mjedisin shoqëror.

2.1 Vlerësimi, hartimi i planit të kujdesit individual dhe i raportit të ecurisë

Në përgjithësi procesi ndjek hapat që kërkojnë përgatitjen e këtyre dokumenteve: (a) Formulari i informacionit për fëmijën me aftësi të kufizuar, (b) Raporti për vlerësimin e nevojave të fëmijës; (d) Plani i kujdesit/mbështetjes individuale dhe (e) Raporti i ecurisë.

Të gjitha formularët duhen përshtatur për punën me individin; ka shumë rëndësi të përfshihet mendimi i individit me aftësi të kufizuar ose kujdestarit/familjarit të tij në çdo etapë.

Gjithashtu, të gjithë formularët kanë nevojë për një shtojcë që lidhet me shërbimet ndaj familjes.

Disa parime të rëndësishme të procesit të mbledhjes së informacionit:

- a) Vendos një marrëdhënie të ngrohtë me personin me aftësi të kufizuar dhe/ose anëtarët e familjes para se të fillosh marrjen e informacionit.
- b) Të gjitha pyetjet duhen bërë nga këndvështrimi pozitiv.

Shembuj:

Çfarë ka të veçantë personi me aftësi të kufizuar që i bën të gjithë ta duan?

Çfarë ka qejf të bëjë?

Cilat janë aktivitetet që parapëlqen?

Cilat janë mundësitë e personit në fusha të ndryshme?

Çfarë duhet të dinë ata që punojnë me individin që të japin mbështetjen e duhur?

Çfarë është e rëndësishme për individin?

Cilët persona në familje kanë marrëdhënie të veçanta?

Cila është natyra e marrëdhënies?

Cilët persona jashtë familjes kanë marrëdhënie të veçanta?

Cila është natyra e marrëdhënies?

(Për të përcaktuar nevojat) Çfarë dëshironi që të jetë në gjendje të bëjë personi me aftësi të kufizuar? (Hartoni listën.) Cilat nga këto tre kërkesa janë më të rëndësishme për ju dhe pse? Cilat nga këto kërkesa janë afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata?

Disa parime të rëndësishme të procesit të vlerësimit

Vlerësimi bëhet në mjedisin ku kryhet funksioni që vlerësohet (p.sh. aftësia për t'u ushqyer bëhet në tavolinën e ngrënies në shtëpi, ose në restorant)

Vlerësimi përcakton fillimisht të gjitha aftësitë e fëmijës (pikat e forta) për kryerjen e funksionit, pa neglizhuar asnjë mundësi. Më pas përcaktohet në cilat fusha duhet punuar për të realizuar funksionin në cilësi të mirë.

Gjatë procesit të vlerësimit, ekzaminohet mjedisi ku kryhet funksioni dhe përcaktohen përshtatjet që duhen bërë për të mundësuar realizimin e funksionit.

Gjatë procesit të vlerësimit shihet ndihma që i jepet personit për të kryer funksionin dhe përcaktohen ndryshimet që duhen bërë në këtë proces.

Gjatë vlerësimit duhet pasur parasysh gjithëpërfshirja në të gjitha aspektet e jetës dhe normalizimi –d.m.th. kryerja e veprimtarive të moshatareve të individit

Plani i kujdesit individual (PKI) në këtë rast mund të emërtohet edhe plani i mbështetjes individuale, pasi nuk përfshin gjithë kujdesin për personin me aftësi të kufizuara por vetëm disa aspekte të tij. PKI përfshin masat të ndërhyrjes afatshkurtër dhe afatmesëm. Disa parime të rëndësishme të hartimit janë:

Plani vë në qendër personin me aftësi të kufizuara dhe pasqyron kërkesat e tij

Plani është multidisiplinor, d.m.th., përfshin punën që bëhet nga të gjithë specialistet e parime të rëndësishme të procesit të vlerësimit: përfshirë në mbështetjen e individit dhe familjes

Plani përcakton punën që duhet bërë sipas fushave të ndryshme dhe kohën (p.sh. numrin e seancave) e kohëzgjatjen e punës.

Plani përcakton burimet natyrore që do të përdoren.

Plani përcakton si do të vlerësohen arritjet, d.m.th., cilët do të jenë treguesit.

Plani përfshin trajnimin e anëtarëve të familjes ose/dhe personelin që punon me individët me aftësi të kufizuara për të punuar me funksionet që janë pjesë e planit.

Vlerësimi i ecurisë së punës bëhet në takime multidisiplinore, ku marrin pjesë të gjithë specialistet e angazhuara, individit me aftësi të kufizuara dhe përfaqësuesit e familjes. Ndërkohë që çdo specialist i angazhuar për të punuar paraqet një raport me shkrim ku paraqiten treguesit e arritur, gjatë mbledhjes diskutohet arritja e qëllimeve në përgjithësi dhe përcaktohen pikësynimet për periudhën në vazhdim. Disa parime të rëndësishme të vlerësimit të ecurisë së punës janë:

Treguesit e punës janë të lidhur me veprimtaritë funksionale për rritjen e pavarësisë dhe realizimit të aktiviteteve të bashkëmoshatarëve.

Treguesit e punës janë të lidhura me gjithëpërfshirjen në jetën e komunitetit në përputhje me veprimtaritë e moshës.

2.3 Formulari për informacionin paraparak

Ofron për stafin informacionin bazë për fëmijën me AK, i përzgjedhur përfitues i shërbimit lëvizës në familje.

Të gjitha pyetjet e këtij formulari plotësohen brenda javës së parë pas përzgjedhjes. Informacioni merret kryesisht nga administrator social, mbi situatën social-ekonomike të familjes së fëmijës, nga KMCAP/Komisioni i Vlerësimit Biopsikosocial, familja, kujdestari dhe anëtarë të tjerë të saj kur është e nevojshme. Ky informacion i jepet stafit profesional që do të punojë drejtpërsëdrejti me përfituesin e shërbimit sociale. Përgjegjës për grumbullimin e informacionit dhe plotësimin e formularit për informacionin e domosdoshëm është Menaxheri i shërbimit. (referoju shtojcës I)

2.4. Raport i Vlerësimit të Nevojave dhe Ecurisë për PAK (RVNE)

Kryhet nga Ekipi Multidisiplinor i Shërbimit Lëvizës dhe planet për plotësimin e nevojave përshkruajnë në mënyrë të hollësishme përmbushjen e nevojave, në përputhje me grupmoshën, gjininë, kapacitetin dhe aftësitë individuale të tij/ saj. Vlerësimi i nevojave përfundon brenda javës të parë të marrjes së shërbimit dhe përcakton në mënyrë të hollësishme nevojat individuale për zhvillimin e PAK.

Vlerësimi i Nevojave përfshin: nevojat individuale shëndetësore; nevojat për arsimimin e tij; nevojat në të gjitha fushat e zhvillimit si: pavarësi praktike, psikomodore, gjuha e komunikimi, përafrimi i shifrave e numrave, zhvillimi i shqisave; aftësive social emocionale (Atashimi, rezilienca, kujtesa, vëmendje, shoqërizimi); sipas gjinisë, grupmoshës dhe nevojave individuale të fëmijës me AK. Procesi i vlerësimit vë në qendër fëmijën me aftësi të kufizuara, dhe ndërtohet duke pasur parasysh moshën, aftësitë, nevojat dhe pikësynimet e tij.

Vlerësimi evidenton mundësitë dhe aftësitë e individit si dhe fushat e nevojës për mbështetje me qëllim që të rritet pavarësia funksionale e fëmijës dhe të mundësohet gjithëpërfshirja në komunitet. Për vlerësimin e nevojave të PAK përfshihen të gjithë profesionistët që punojnë drejtpërsëdrejti me të. I gjithë informacioni realizohet në marrëdhënie me familjen e fëmijës me AK.

Vlerësimi i nevojave shëndetësore për fëmijët me AK është i lidhur me vlerësimin biopsikosocial të fëmijës (formulari Shtojca 2). Në këtë kontekst problemet e shëndetit lidhen me deficitet në funksionet dhe strukturat e trupit të individëve, duke kufizuar aktivitetet dhe pjesëmarrjen e tyre në jetën shoqërore. Ekipi i profesionistëve të shëndetësisë duhet të vlerësoj dhe dokumentoj të gjitha nevojat shëndetësore të përdoruesit si në raportin e përgjithshëm të vlerësimit të nevojave

1. Të vlerësojë nevojat për mjekim, llojin, dozën, orarin e marrjes [1][1][1][1] [SEP][SEP]
2. Të vlerësojë nevojat për mjete ndihmëse si orteza, proteza, paterica [1][1] [SEP]

Pas vlerësimit fillestar të klientit, ekipi multidisciplinor i qendrës duhet të diskutojë për objektivat e trajtimit afat-shkurtër dhe afat-mesëm, teknikat që do të përzgjidhen për trajtimin e PAK, mjetet edukative dhe mbështetja individuale për PAK.

Procesi i observimit të PAK duhet të kryhet të paktën për një periudhë 4 - 6 javore, dhe në dosjen individuale të PAK pasqyrohen aftësitë e klientit për realizimin e aktiviteteve të jetës së përditshme: si kujdesi për veten, ushqyerja, lidhja me të tjerë, lëvizshmëria dhe shprehitë e tjera jetësore.

2.5 Plani i kujdesit individual (PKI)

Plani i kujdesit hartohet brenda muajit të parë, pas fillimit të ofrimit të shërbimit dhe bazohet në vlerësimin e nevojave. Përdoruesit e shërbimit janë pjesë e procesit të planifikimit të kujdesit në përputhje me grupmoshën dhe kapacitetin e aftësisë individuale të secilit.

Plani i kujdesit përfshin të dhënat e diskutuara me familjarët dhe me përfituesin. Ky plan është i disponueshëm për çdo PAK e familjen e tij.

I gjithë grupi multidisciplinor mban përgjegjësinë e realizimit të planit që nga momenti i fillimit të ofrimit të shërbimit fëmijës dhe familjes në banesë. Në planin e kujdesit përcaktohen qartë, kush do të bëjë çfarë dhe kur dhe kush do të bëjë të mundur realizimin e shërbimit. Menaxheri i njësisë lëvizëse bashkëpunon me ekipin multidisciplinor për të siguruar gjithë informacionin e nevojshëm. Ai përdor rezultatet e vlerësimit, analizës së informacionit, si dhe formularët e vlerësimit të nevojave për të hartuar së bashku me përfituesin (kur është e mundur) ose kujdestarin/kujdestarin ligjor një plan përkujdesjeje tërësore.

Të gjithë anëtarët e grupit multidisciplinor duhet të nënshkruajnë planin për të treguar që secila palë është e angazhuar për zbatimin e tij. Familja duhet ta miratojë dhe ta firmosë planin e Kujdesit. Plani i kujdesit ka objektiva të qarta dhe të matshme për çdo përdorues shërbimi si dhe personat përgjegjës për kryerjen e tyre. Ky plan duhet të rishikohet çdo gjashtë muaj, ose jo më pak se një herë në vit. Para se ky plan të zbatohet duhet të pranohet e të firmoset nga familja e PAK ose kujdestari i tij.

2.6 Konsultimi, pjesëmarrja dhe përfshirja e fëmijës me aftësi të kufizuar dhe familjes

Në zbatim të standardeve duhet të merret mendimi i PAK, prindërve dhe të afërmeve, sa herë që është e nevojshme, për kujdesin që ofron personeli. Konsultimet me familjarët mbahen shënim dhe përfshihen në vendimet që ndikojnë jetën e PAK dhe bëhen pjesë e planit të kujdesit. Të gjitha pikëpamjet, diskutimet dhe vendimet duhet të mbahen shënim me saktësi dhe bëhen pjesë e dosjes individuale të PAK.

2.7 Trajtimi i keqtrajtimeve e abuzimeve

Kjo procedurë ka të bëjë me çdo situatë kur PAK përjeton fyerje ose abuzime për shkak të aftësisë së kufizuar, racës, etnisë, fesë, kulturës, gjinisë. Personat me aftësi të kufizuara mbrohen nga keqtrajtimi dhe abuzimi fizik, emocional, seksual dhe financiar. Në çdo shërbim komunitar duhet të bëhet kujdes që të evitohen keqtrajtimet, abuzimet si edhe etiketimet fyese për përfituesit e shërbimit. Nëse kjo ndodh kjo të bëhet objekt diskutimi e të zgjidhet në bashkëpunim me profesionistëve që ofrojnë shërbimin.

Duhet të parashikohet që i gjithë personeli të trajnohet dhe sensibilizohet në lidhje me përcaktimet e termave dhe masat që duhet të merren për trajtimin e rasteve në situatat kur personat ndjehen të fyer. Ata duhet të ndihmohen e mbështeten profesionalisht.

Shërbimi inkurajon dhe mbështet sjellje pozitive nga ana e PAK. Për sjellje të papranueshme duhet të zhvillohen biseda profesionale dhe seanca terapie me ta. I gjithë personeli duhet të marrë trajnim për mënyrat pozitive të kujdesit dhe kontrollit për, dëshirat dhe preferencat e PAK, nevojat e veçanta të tyre dhe të tregohet kujdes, paanshmëri dhe nxitje për sjellje pozitive.

2.8 Procedurat e ankimit

Procedurat e ankimit janë një mjet me anë të të cilit PAK dhe familjet e tyre mund të paraqesin për çështje për të cilat ata nuk janë të kënaqur ose që mendojnë se janë të padrejta, dhe të pasigurta për ta.

Njësia duhet të ketë një procedurë zyrtare, të hapur e transparente që vlerëson e zgjidh ankesat e përdoruesve të shërbimit të saj.

Një fletëpalosje e shkruar thjeshtë dhe qartë, që paraqet në vija të përgjithshme procedurën e ankimit dhe afatet kohore, duhet të jetë gjithmonë e disponueshme në çdo qendër të shërbimeve për PAK. Personeli duhet të trajnohet dhe të

mbështetet për sa i përket përdorimit të procedurave të ankimimit brenda institucionit.

2.9 Koha e lirë dhe veprimtaritë

Koha e lirë dhe veprimtaritë kontribuojnë për zhvillimin e përgjithshëm të PAK si edhe integrimin e tyre në shoqëri. Standardet sugjerojnë që të krijohet dhe të ruhet një kulturë pozitive brenda agjencive të shërbimit për veprimtaritë dhe zbavitjet në kohën e lirë të tyre.

Shtojca 1: Formulari për informacionin paraprak

Informacioni për këtë formular merret në bashkëpunim të ngushtë të menaxherit të njësisë lëvizëse (punonjësi kyç) me familjarin, me ekipin multidisiplinor, dhe vetë PAK. Ky formular plotësohet brenda javës së parë së marrjes së shërbimit dhe jep një informacion të përgjithshëm për përdoruesin e shërbimit, PAK. Formulari përmban këto rubrika kryesore:

A- Historia personale (Anamneza)

1) Shtatzania, lindja, pesha etj.

2) Viti i parë i jetës, ecuria e zhvillimit dhe probleme të ndryshme shëndetësore

3) Ecuria shëndetësore dhe e zhvillimit, pas vitit të parë të jetës deri në momentin aktual

4) Probleme psikosociale të PAK, neglizhime, keqtrajtime, abuzime, përdhunime, hiperproteksion

5) Trajtimet psikoedukative, psikofizike, mjekësore të marra në vazhdimësi

6) Probleme shëndetësore të pranishme: mjekimet, ekzaminime të ndryshme, dieta specifike

B- Historia familjare e PAK (klinike)

C- Informacion për probleme sociale të familjes së fëmijës me aftësi të kufizuar

Informacion për të gjithë anëtarët e familjes dhe marrëdhëniet e PAK me secilin anëtar, dhe të anëtarëve ndërmjet tyre, lëvizjet, emigrimin etj.

Informacion mbi gjendjen ekonomike të familjes, të ardhurat e PAK

Informacion mbi kushtet e banimit

Shtojca 2: Vlerësimi biopsikosocial

Emër Atësi Mbiemër i Fëmijës:	Moshë/Data e Lindjes:
Gjinia:	Përbërja Familjare/Anëtarët e Familjes:
Adresa e Familjes: Nr. Kontakti:	Shkolla:
Data kur është bërë Vlerësimi:	Vlerësimi është bërë nga:

Dëmtimi:

Historiku i dëmtimit të fëmijës:

Dëmtime shoqëruese:

Karakteristikat gjatë fëmijërisë:

Vlerësimi i funksioneve dhe struktura e trupit

Funksionet mendore globale:

Funksionet e ndërgjegjes	
Funksionet e orientimit	
Funksionet intelektuale	
Funksionet psikosociale	
Funksionet e personalitetit	
Funksionet e gjumit	

Funksionet mendore specifike:

Funksionet vëmendjes	
Funksionet Kujtesës	
Funksionet Psikomotore	
Funksionet Emocionalë	
Funksionet Perceptuale	
Funksionet e mendimit	

Funksionet e të parit:

Funksionet e shikimit	Po	Jo	Koment
Shikon			
Shikon nga afër			
Shikon nga larg			

<i>Devijim të syve</i>			
<i>Lëvizje të syve dhe të kapakëve</i>			

Funksionet e dëgjimit:

<i>Funksionet e dëgjimit</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Koment</i>
<i>Reagon ndaj zhurmave të lehta</i>			
<i>Reagon ndaj zhurmave të forta</i>			
<i>Reagon ndaj zërit të nënës</i>			
<i>Reagon ndaj zërave të huaj</i>			

Funksionet e ndijimit:

<i>Funksioni i të shijuarit</i>	
<i>Funksioni i të nuhaturit</i>	
<i>Funksioni proprioceptiv</i>	
<i>Funksioni të prekurit</i>	
<i>Funksionet e ndijimit lidhur me temperaturën dhe stimujt e tjerë</i>	
<i>Funksionet shitesë të ndijimit të pa paspecifikuara:</i>	

Funksionet e organeve:

Funksionet e organeve:	Dëmtimi	Rekomandimi
Funksionet e zemrës		
Funksionet e mushkërive		
Funksionet e veshkave		
Funksionet imunologjike		
Funksionet e tretjes		
Funksionet e jashtëqitjes		

Struktura e trupit:

Koka	
Qafa	
Supe	
Gjymtyrët e sipërme	
Shtylla kurrizore	
Legeni	
Gjymtyrët e poshtme	

Vlerësimi i lëvizjes:

Lëvizjet	Mundet	Me ndihmë	Nuk mundet
Kontrollon kokën			
Rrotullon kokën			
Ngre kokën në pozicion			

shtrirë barkas			
Lëviz duart			
Mban objekte në dorë			
Ndryshon pozicion nga shtrirë- ulur			
Zvarritet mbi bark			
Zvarritet mbi të ndenjura			
Rrotullohet anash			
Ecën këmba- doras			
Ndryshon pozicion nga ulur në këmbë			
Ecën në vijë të drejtë			
Qëndron në majë të gishtave			
Qëndron mbi një këmbë			
Kërcen me dy këmbë			
Kërcen me një këmbë			
Vrapon			
Ngjit shkallët			
Zbret shkallët			

Funksionet e muskujve:

	Dëmtimi	Rekomandimi
Funksionet e fuqisë së muskujve		
Funksionet e tonalitetit të muskujve		
Funksionet e qëndrueshmërisë/ rezistencës së muskujve		
Funksione e muskujve te paspecifikuara:		

Vlerësimi i lëkurës	Po/Jo	Komente
Normale		
E thatë		
E njomë		
E zbehtë		

Vlerësimi funksional:

	Po	Jo	Komente
Ushqehet vetë			
Lahet vetë			
Vishet vetë			
Kontrollon nevojat			

Aspekti i prodhimit të zërit

Nr.	Elementi	Po	Jo	Komente
1	Intensiteti i zërit është normal			
2	Kordat e zërit është normale			
3	Nxjerr tinguj			
4	Hiperaktivitet			
5	Pasivitet			
6	Ka zë të ngjirur			
7	Metrika është normale			
8	Ka intonacion normal			
9	Ka përsëritje të tingujve			
10	Ka intonacion normal			
11	Ligjëron mirë zanoret			
12	Ligjëron mirë bashkëtingëlloret			
13	Ka nxjerrje të zanoreve			
14	Ka nxjerrje të bashkëtingëlloreve			
15	Flet me fjali të shkurtra (dy fjalë)			
16	Flet me fjali të plota (më shumë se tre fjalë)			
17	Belbëzon			

Veprimtari dhe pjesëmarrja

Aftësitë e fëmijës

<i>Aftësitë</i>	<i>Pol/Jo</i>	<i>Me nxitje</i>	<i>Çfarë bën pa nxitje</i>
<i>Formon topa me plastelinë</i>			
<i>Emërton dhe kategorizon objekte</i>			
<i>Pret me gërshërë</i>			
<i>Vizaton</i>			
<i>Bashkon puzzle</i>			
<i>Ndërton dhe formon me kube</i>			
<i>Dallon të kundërtat të njëjtat ku ka me shume me pak</i>			

Komunikimi, ndërveprimet dhe marrëdhëniet ndërpersonale:

Marrëdhëniet e përgjithshme:

Marrëdhëniet e veçanta:

Ecuria mësimore:

Të nxënit dhe zbatimi i njohurive:

Lojërat dhe aktivitete që merr pjesë:

Detyrat dhe kërkesat e përgjithshme:

Rutina ditore (si organizon ditën):

Vetëkujdesi:

Angazhimi në jetën familjare:

Faktorët mjedisor

Produktet dhe teknologjia:

Mjedisi natyror dhe ndryshimet ndaj mjedisit bërë nga njeri:

Shërbimet, sistemet dhe politikat:

Rekomandimet nga specialistët:

Vlerësoi ekipi i shërbimit lëvizës:

Menaxheri i projektit:

Punonjësi sociale:

Psikologu:

Logoped:

Fizioterapist: ⁸

Në këtë vlerësim ishte pjesëmarrës prindi /kujdestar

(Emër Mbiemër Firma)

⁸ Sipas rastit mund të përfshijmë dhe specialist të tjerë gjatë vlerësimit në varësi të nevojës së fëmijës.

Shënim: Ekipi i shërbimit lëvizës gjatë Vlerësimit Biopsikosocial për fëmijët ka marrë në konsideratë vlerësimet mjekësore që familja ka bërë, sipas rastin apo në disa seksione gjatë vlerësimit është mbështetur tek vlerësimet e mëparshme që kanë bërë mjekja peditare e zhvillimi, ortoprotezisti apo specialist të tjerë.

Shënim: Ky formular duhet të plotësohet brenda muajit të parë të frekuentimit

KARTELE FIZIOTERAPIE

Informacione të përgjithshme:

Vendi ku ofrohet shërbimi:

Data

Emri:

Emri i babait:

Mbiemri:

Datëlindja:

Adresa/Tel:

Informacione mjekësore:

Diagnoza:

Anamneza:

Ekzaminimet mjekësore:

Fizioterapisti:

Vlerësimi postural:

Vlerësimi i muskulaturës:

Spastike	
Flakside	
Hipertoni	
Hipotoni	

Vlerësimi i reflekseve, kur është i nevojshëm:

Refleksi babinski	
Refleksi akustikofacial	
Refleksi optikofacial:	
Refleksi Galant	
Refleksi i kapjes te dorës	

Aksesorë ndihmës për ecje:

1 person	
2 persona	
Paterica	
Bastun	
Karrige me rrota	
Deambulator	
Proteza	
Orteza	

Trajtimi:

Objektivat:

Objektivat afat shkurtër: (3 muaj)

Objektivat afat mesëm: (6 muaj)

Objektivat afat gjatë: (mbi 6 muaj)

OSE

Objektivi 1

Objektivi 2

Objektivi 3

Lloji i ushtrimeve:

Ushtrime rekomanduese për familjarët:

FLETË VLERËSIMI – PSIKOLOGU

Periudha:

Data:

Vlerësoi Psikologja:

Emri i fëmijës:

Mbiemër:

Datëlindja:

Vendbanimi:

Nr. kontaktit:

Gjendja aktuale e fëmijës:

Karakteristikat gjatë fëmijërisë:

A ka pasur shqetësime apo probleme shëndetësore në familje aktualisht apo në të kaluarën nëse po çfarë?

Emocionet:

Sjellja:

Si e organizon ditën?

Shqetësimi i prindit:

Ecuria mësimore:

Mënyra se si përshëndet, spontan, i ndrojtur, i komunikueshëm?

Mënyra e te menduarit, logjika dhe qartësia.

Koncepti për veten (vetëvlerësimi, imazhi fizik):

Perceptimi;

Perceptimi	Po	Jo	Me nxitje
Perceptimi dëgjimor			
Perceptimi vizual			
Perceptimi nuhatës			
Perceptimi shijues			
Perceptimi l prekjës			

Funksionet konjitive:

Aftësitë komunikuese	Poljo Poljo	Në cilat raste ndodh
Flet		
Lexon		
Shkruan (diktim, kopjim)		

Orientimi	Poljo Poljo	Ne cilat raste ndodh
Koha		
Vendi		
Personi		

Sjellja	Poljo Poljo	Në cilat raste ndodh
Sjellje shqetësuese për prindin		
Dëmtime fizike për veten		
Qëndrueshmëri emocionale		

Pikat e forta dhe të dobëta të personalitetit: Pikat e forta:

Pikat e dobëta

Marrëdhëniet me familjen:

Marrëdhëniet me bashkëmoshatarët:

Marrëdhëniet me mësuesit:

Aftësitë të tjera:

Lojërat dhe aktivitetet që merr pjesë:

FLETË VLERËSIMI – PUNONJËSI SOCIAL

Emri i fëmijës

Periudha

Data e vlerësimit

Anëtarët e familjes:

Vendbanimi:

Nr. Kontakti:

Datëlindja:

Dëmtimi: Fëmija _____ në raportin mjekësor të lëshuar nga komisioni ka këtë dëmtim:

_____ (_____ (prezantimi i tipareve të dëmtimit të fëmijës)

Marrëdhënia në familje:

Interesi i prindërve dhe pjesëtarëve të tjerë të familjes:

Komuniteti, jeta shoqërore në zonën ku ata jetojnë:

Arsimimi:

Punësimi i pjesëtarëve të familjes:

Kushtet ekonomike të familjes:

Gjendja e strehimit:

Është familja në skemën e ndihmës ekonomike

Merr fëmija pagesë për dëmtimin që ka

Merr prindi kujdestari për dëmtimin që ka fëmija

Punoil/Logopede:

Periudha:

Te dhënat e përfituesit:

Emri Atësia Mbiemri:

Vendi ku ofrohet shërbimi:

Datëlindja:

Adresa:

Nr. i kontaktit:

Informacione te përgjithshme:

Informacionet mjekësore:

Diagnoza:

Ekzaminimet mjekësore:

Vlerësimi i bukofacialitetit:

Goja	
Gjuha	
Kafshimi	
Përthypja	

Vlerësimi i stereotipave:

Lëvizja e duarve	
Përplasja	
Nxjerrja e gjuhës	
Nuhatja	

Vlerësimi i nxjerrjes se tingujve(zanoreve, bashkëtingëlloreve).

Tinguj	
Zanore	
Bashkëtingëllore	
Rrokje	
Fjale	

Aspekti prodhimit të zërit

Nr.	Elementi	Po	Jo	Komenti
1	Intensiteti i zërit është normal			
2	Korda e zërit është normale			
3	Nxjerr tinguj			
4	Hiperaktivitet			
5	Pasivitet			
6	Ka zë të ngjirur			
7	Metrika është normale			
8	Ka intonacion normal			
9	Ka përsëritje të tingujve			
10	Ligjëron mirë zanoret			
11	Ligjëron mirë bashkëtingëlloret			
12	Flet me fjali të shkurtra (dy fjalë)			
13	Flet me fjali të plota (më shumë se tre fjalë)			
14	Belbëzon			

Objektivat:

Objektivat afatshkurtra:

Objektivat afatmesme:

Objektivat afat gjate:

Lloji i ushtrimeve:

Tabela mbi nivelet e ashpërsisë të Spektrit të Autizmit

Kjo tabelë vjen në ndihmë për përzgjedhjen e fëmijëve, duke bërë një ndarje sipas llojit të shërbimit që do ofrohet.

Për fëmijët që plotësojnë nivelin 3 të Ashpërsisë, do të ofrohet terapi individuale 1:1, dhe jo terapi grupi në klasë.

Për fëmijët e nivelit 2 dhe 1 të ashpërsisë, do të ofrohet dhe terapi individuale 1:1 dhe terapi në klasë të përbashkëta.

Ndarja sipas llojit të terapisë (shërbimit) do të ndikojë në organizimin e orareve dhe ambienteve të Qendrës.

Niveli i ashpërsisë (severitetit) për Fëmijët në Spektrin e Autizmit

Niveli i severitetit	Komunikimi social	Sjelljet strikte dhe përsëritëse
Niveli 3 'Kërkon mbështetje shumë të rëndësishme'	Deficite të rënda të aftësive për komunikimin verbal dhe jo verbal shkaktojnë dëmtime të rënda të funksionimit, nisje shumë të kufizuar të ndërveprimit shoqëror dhe përgjigje minimale ndaj ngjarjeve shoqërore që vijnë prej të tjerëve. P.sh., një individ me një numër shumë të kufizuar fjalësh, rrallë nis një ndërveprim dhe kur e bën këtë, ai/ajo qaset në mënyrë të pazakontë, vetëm për të plotësuar nevojat, dhe përgjigjet vetëm ndaj qasjeve shoqërore shumë direkte.	Sjellje të ngurta, vështirësi të skajshme ndaj ndryshimeve, ose sjellje të tjera strikte/përsëritëse cenojnë dukshëm funksionimin në të gjitha fushat. Vështirësi të mëdha për të ndryshuar fokusin ose veprimet.
Niveli 2 'Kërkon mbështetje të rëndësishme'	Deficite të dukshme në aftësitë për komunikim social verbal dhe jo verbal, dëmtime sociale të dukshme edhe kur ofrohet ndihmë, nisje e kufizuar e ndërveprimeve	Sjellje të ngurtë, vështirësi të pranojnë ndryshimin, ose sjellje të tjera përsëritëse /të ngurta të cilat

	sociale, përgjigje e reduktuar ose e tepruar ndaj ngacmimeve që vijnë nga të tjerët. Shembull: një person i cili thotë fjali të thjeshta, ndërveprimet e tij kufizohen me interesa të ngushta dhe të veçanta, dhe komunikimi i tij joverbal është i çuditshëm.	shfaqen mjaftueshëm për t'i rënë në sy një vëzhguesi të rastësishëm dhe që prekin funksionimin në kontekste të ndryshme. Ankth/vështirësi për të ndryshuar fokusin ose veprimet.
Niveli I 'Kërkon mbështetje'	Pa mbështetje, deficitet në komunikimin social shkaktojnë dëmtime të dukshme. Vështirësi në nisjen e ndërveprimit dhe shembuj të qartë përgjigjesh jo tipike dhe të pasuksesshme. Në dukje ka një interes të ulët ndaj ndërveprimeve sociale. Shembull: një person i cili është i aftë të flasë me fjali të plota por që në bisedë, ka vështirësi të kuptojë kush, kujt, etj., përpjekjet për të bërë shokë janë të çuditshme dhe tipikisht jo të suksesshme.	Sjelljet jo fleksibël, jo toleruese dhe që nuk ndryshojnë) prekin funksionimin në një ose më shumë kontekste. Vështirësi në ndërrimin e aktiviteteve, në kalimin nga një aktivitet te tjetri. Probleme të organizmit dhe të ndërtimit të planeve të pavarura.

Shtojca 3 Tabela përmbledhëse e analizës së shërbimit

Bazuar në vlerësimin paraprak, sugjerojmë kryerjen e analizës së shërbimeve të mundshme që mund të ofrohen sipas tabelës së mëposhtme (kjo tabelë mund të shërbejë si shembull, pasi mund të shtohen dhe të hiqen shërbimet sipas organizimit të punës dhe stafeve të dedikuara):

Shërbimet	Po ose Jo objekt i shërbimit tone	Komente
Diagnostikimi	Jo	Diagnoza bazohet në vlerësimin e bërë nga KMCAP/ Komisioni Biopsikosocial, komisione të përbëra nga mjek specialist, informacioni i mbledhur nga mjeku i familjes apo mjeku specialist i qendrave shëndetësore
Këshillimi dhe mbështetja e familjes	Po	Shërbimi në familje, si këshillimi dhe mbështetja psikosociale janë objektet e shërbimit tonë
Trajnimi apo organizimi i kurseve të prindërimit	Po/Jo-referoju	<u>Nuk është objekt i punës sonë:</u> Trajnimi profesional për ndërhyrje specifike

Shërbimet	Po ose Jo objekt i shërbimit tone	Komente
	<i>komenteve</i>	<i>në situata specifike i prindërve të përfituesit të shërbimit (në rastin tone fëmija me aftësi të kufizuar)</i> <i>Krijimi i mundësisë së pjesëmarrjes në seanca informuese/edukuese- referimi i rastit te punonjësi social i shërbimeve në njësitë e vetëqeverisjes vendore për mundësinë e marrjes së këtij shërbimi në shërbimet e fuqizimit të familjes apo në programe të prindërimit pozitiv që mund të organizohen nga NJVQV</i> <u><i>Pjesë e objektit të ndërhyrjes</i></u> <i>trajnim për prindërit mbi teknikat specifike që mbështesin ofrimin e vazhdueshëm të një ndërhyrjeje në shtëpi</i>
<i>Mbështetja gjatë shkollës</i>	<i>Po/jo-referoju komenteve</i>	<u><i>Nuk është objekt i punës sonë:</i></u> <i>Asistimi i fëmijës gjatë shkollës/kopshtit/arsimit parashkollor</i> <i>Vizita për vëzhgim ose diskutim me mësuesit.</i> <u><i>Pjesë e objektit të ndërhyrjes</i></u> <i>Takimi/ me mësuesin ndihmës për të koordinuar ndërhyrjen, në përgjithësi, po dhe në raste krizash apo situatash specifike</i> <i>Konsultime të herë pas hershme me stafet e shkollave/kopshteve për të mbështetur për të përmirësuar cilësinë e ndërhyrjes dhe për të mbështetur njëri-tjetrin</i>
<i>Vlerësime dhe raporte me shkrim (përfshirë vlerësimet psikometrike dhe njohëse) në shtëpi</i>	<i>Po/jo-referoju komenteve</i>	<u><i>Nuk është objekt i punës sonë:</i></u> <i>Vlerësime të përgjithshme gjithëpërfshirëse dhe raporte të shkruara.</i> <u><i>Pjesë e objektit të ndërhyrjes</i></u>

Shërbimet	Po ose Jo objekt i shërbimit tone	Komente
		Vlerësimet dhe raportet me shkrim të ofruara me kërkesë të prindit dhe për një qëllim të caktuar. P.sh. mund të ketë nevojë për një raport të shkurtër me shkrim kur një fëmijë është gati të kalojë në një mjedis të ri siç është shkolla ose një ofrues i ri shërbimi. Në këto raste, raporti duhet të jepet për një qëllim të caktuar p.sh. në formën e këshillave për shkollën/parashkollorin etj.
Shërbime të bazuara në arsim	Po/Jo- referoju komenteve	<u>Nuk është objekt i punës sonë:</u> - Mbështetje arsimore, siç është pagesa për ndihmësin e një mësuesi. - Mbështetje standarde e shkrim/leximit/akademike. <u>Pjesë e objektit të ndërhyrjes</u> - Kalimi në programet shkollore që mbështesin ofrimin e një ndërhyrjeje në shkollë. Kjo mund të përfshijë zhvillimin para shkrim-leximit të aftësive të shkëlqyera motorike dhe komunikuese.
Shpenzime udhëtimi	Jo	<u>Nuk është objekt i punës sonë:</u> Shpenzime udhëtimi, që lidhen me zhvendosjen e përfituesit për të aksesuar diku, përveç sa është parashikuar në ofrimin e shërbimit (akses në shkollë/kopsht, vizitë te mjeku i familjes, vizitë te mjeku specialist, vizitë në qendrat komunitare të shëndetit mendor)
Organizimi i lojërave në grup		
Përcaktimi i dietave		

Shërbimet	Po ose Jo objekt i shërbimit tone	Komente
Ushtrime		
Aplikim i Behavioral Analysis (ABA)		.
Music Therapy		
Art Therapy		
Dance Therapy		
Gjimnastikë		

Shtojca 4: Plani i kujdesit individual

Bazuar në vlerësimin biopsikosocial të fëmijës, më poshtë gjeni planet e ndërhyrjes së përpiluara nga stafi profesionalit

Plan Zhvillimi për fëmijën

Te dhënat e fëmijës:

Periudha:

Fëmija:

Datëlindja:

Vendbanimi:

Data e hartimit të planit:

Shkolla/Kopshti që ndjek:

Dëmtimi : _____ (sipas raportit mjekësor të dhënë nga komisioni) _____ (sipas vlerësimit biopsikosocial).

Rekomandimet :

Objektiva	Strategjitë dhe metodat	Nevojat për përmbushjen e objektivave	Personat përgjegjës dhe bashkëpunët orët	Afati Kohor

Hartimi i planit: Ekipi i Specialistët të shërbimit lëvizës

Plan Zhvillimi për familjen

Periudha

Familja:

Nevojat dhe rekomandimet për familjen:

Objektiva	Strategjitë dhe metodat	Nevojat për përmbushjen e objektivave	Personat përgjegjës dhe bashkëpunëtorët	Afati Kohor	

Hartoi Punonjësja Sociale:

Shtojca 5: Formulari i ankesës

Ky formular duhet të plotësohet kur një përdorues i shërbimeve paraqet ankesë për ndonjë shërbim/agjenci tjetër - duke përfshirë për shembull, nëse është i diskriminuar, nuk trajtohet me respekt apo i mohohet një shërbim të cilin ka të drejtë ta marrë.

Ky formular duhet të plotësohet edhe kur një përdorues i shërbimeve i paraqet menaxherit të qendrës një ankesë zyrtare për qendrën.

Kopjet e të gjitha ankesave duhet të mbahen në një dosje qendrore dhe të rishikohen çdo muaj nga menaxheri i qendrës.

Formulari i ankesës	
Emri /ID-ja e ankuesit	Data e ankesës
Objekti i ankesës - Agjenci/individ	Personi pranë të cilit paraqitet ankesa
Arsyeja e ankesës	
Përmbledhje e masave të marra nga personat, të cilëve iu paraqit ankesa	
Rezultati	
Pikëpamjet e ankesës	
Ndonjë ndjekje tjetër e nevojshme	

Shtojca 6: Formulari i konfidencialitetit

Kjo politikë konfidencialiteti zbatohet për të gjithë anëtarët e stafit, vullnetarët dhe çdo person tjetër që punon në mënyrë direkte/indirekte me fëmijët dhe familjet dhe që zbaton modelin e shërbimit të integruar lëvizës në familje

Duke nënshkruar këtë formular, stafi dhe vullnetarët pranojnë të respektojnë sa më poshtë:

1. Çdo informacion të dëgjuar, të lexuar apo të shkëmbyer ndërmjet anëtarëve të stafit, jashtë agjencive dhe përdoruesve të shërbimeve në lidhje me një fëmijë dhe/ose familjen e tij ose që duhet të ruhet konfidencial dhe nuk duhet të diskutohet jashtë qendrës pa lejen e shprehur të prindit/fëmijës.
2. Përfshirje nga sa më lart do të bëhen vetëm në rastin kur kjo bëhet për qëllime të mbrojtjes/sigurisë së fëmijës. Në këto raste, informacioni mund të ndahet vetëm duke vënë në dijeni dhe duke marrë lejen e drejtorit/menaxherit të qendrës dhe në mënyrë strikte mbi baza "sipas nevojës", me personat të cilët janë përgjegjës për sigurinë/mbrojtjen e fëmijëve.
3. **Të gjitha** shqetësimet në lidhje me informacionin e ndarë apo mënyrën e ndarjes së informacionit duhet t'i raportohen menaxherit të njësisë lëvizëse.
4. **Asnjë** informacion konfidencial, duke përfshirë fotografitë apo historitë personale, në lidhje me pjesën tjetër të stafit, vullnetarët, fëmijët apo prindërit, nuk duhet të postohet në sitet personale në rrjetet sociale.
5. Çdo shqetësim në lidhje me ndonjë fëmijë, sado i vogël qoftë, apo çdo informacion i dhënë nga një fëmijë apo palë tjetër e tretë që ngre një shqetësim për një fëmijë, duhet t'i raportohet drejtorit/menaxherit të shërbimit.

Unë e pranoj politikën e konfidencialitetit dhe e kuptoj se nëse e shkel atë mund të ketë sanksione që mund të përfshijnë pezullimin dhe moslejimin që të punoj sërish në qendër.

Emri:

Data:

Nënshkrim

Shtojca 7: Formulari i vlerësimit vjetor të stafit

Formulari i vlerësimit vjetor të stafit	
Emri:	Data:
Emri i mbikëqyrësit	Data e vlerësimit të fundit
Nëse krahasojmë performancën e personit të mbikëqyrur me pritshmëritë në punë, cilat ishin disa nga arritjet kryesore të vitit të fundit? (përfshini edhe objektivat nga vlerësimi i mëparshëm, nëse ka). Çfarë ka bërë mirë personi i mbikëqyrur/pikat e forta të tij	
Nëse krahasojmë performancën e personit të mbikëqyrur me pritshmëritë në punë, cilat kanë qenë disa nga vështirësitë kryesore të vitit të fundit? Cilat janë arsyet për këtë? Cilat janë fushat në të cilat duhet të fokusohet personi i mbikëqyrur vitin pasardhës?	
Si kanë qenë marrëdhëniet gjatë vitit të fundit? Me kolegët, mbikëqyrësit, partnerët?	
Çfarë aftësish/përvojash duhet/dëshiron të zhvillosh vitin a ardhshëm	
Komente të përgjithshme nga mbikëqyrësi	
Nënshkrimi:	

Rast pozitiv

Modeli i shërbimit lëvizës në familje “Tungjatjeta...Jetë” nga World Vision Albania.

“Tungjatjeta...Jetë” është shërbim lëvizës në shtëpi i konceptuar që të arrijnë fëmijën me aftësi të kufizuar, në shtëpinë ku jeton, në zonat rurale të Shqipërisë, duke adresuar një nga problematikat kryesore, që 92% e fëmijëve me aftësi të kufizuara në Shqipëri nuk kanë akses në shërbimet sociale.⁹

Një Njësi Lëvizëse që ka në përbërjen e saj një ekip profesionistësh të pajisur me aftësitë dhe infrastrukturën e nevojshme ofron shërbime cilësore për fëmijët me aftësi të kufizuara në vendin ku ata jetojnë (shtëpi). Kur themi fëmijë me aftësi të kufizuara i referohemi përkufizimit të modelit biopsikosocial, model i cili është në pjesë e reformës së shërbimeve për aftësinë e kufizuar në legjislacionin shqiptar.

Pasi vlerësohen nevojat e fëmijës dhe familjes do të zhvillohet një Plan Zhvillimi Individual (PZHI) i cili dakortësohet me kujdestarin e fëmijës. Gjatë vlerësimit dhe hartimit të planit të zhvillimit ekipi i specialisteve ndërvepron/konsultohet me specialist (pediatër zhvillimi, psikiatër, ortoped, punonjës social, psikolog, mësues mbështetës, mësues kujdestarë etj.) që e njohin rastin e fëmijës dhe familjes. Ekipi specialistëve referuar planit të zhvillimit do të jetë duke ofruar shërbim një herë në javë si dhe do të mbështesë anëtarët e familjes/kujdestarët për të kryer aktivitetet që mund të bëhen në shtëpi, në mjedisin e tyre natyror, duke mundësuar kështu në zhvillimin e potencialit të fëmijëve.

Pra, çdo fëmijë përfiton mesatarisht, një seancë në javë 60 minutëshe, 45 minuta specialisti ia përkushton terapisë me fëmijën dhe 15 minuta aftësimi të prindit për të mirëmbajtur terapinë. Paralelisht prindit/kujdestari i fëmijës përfiton një herë në muaj një seancë këshillimi 15 minutëshe, duke synuar fuqizimin e mekanizmave në përbërjen e situatës në të cilën gjendet. Roli i familjes në aspektin e zhvillimit të fëmijës është vendimtar në këtë perspektivë, njësi e lëvizëse i kushton vëmendje dhe kohë për të ndërtuar marrëdhënie me familjen. Prindërit, kujdestarët e fëmijëve me aftësi të kufizuara, mësohen dhe këshillohen nga ekipi se si të kryejnë ushtrime të thjeshta duke ndërtuar disa aftësi që i ndihmojnë fëmijët e tyre në zhvillimin e potencialit të fëmijëve. Përveç kësaj, organizohen sesione informuese nga punonjësi social i ekipit për familjen mbi të drejtat dhe përgjegjësitë që jep legjislacioni në fuqi.

Zgjatja e shërbimit për fëmijën në familje është në varësi të minimizimit të barrierave që pengojnë zhvillimin e potencialit të fëmijës.

⁹ Studimi i kryer nga World Vision & Save the Children 2018